

Stor juleøltest

Anmeldelser s. 28-31

Ble trukket penger i tre år
for «gratis» studenttjeneste
– Jeg føler meg **svindlet**

Nyhet s. 8

Ny undersøkelse:
14.000 studenter
RUSER SEG
for å prestere bedre

Nyhet s. 6

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | utgave 30, årgang 73 | www.universitas.no | onsdag 27. november 2019

PORNO

Kultur s. 22-25

PÅ

SCENEN

To uker før premiere
trykket rektor på
stoppknappen

Nyhet s. 4-5

06:90 / 42:00

MENINGER

Redaktør:	Selma Joner selmajoner@gmail.com	938 08 470
Nyhetsleder:	Jantra Pernille Hollum jantrahollum@gmail.com	407 52 780
Fotosjef:	Odin Drønen	
Desksjef:	Aleksander Naug	
Nettredaktør:	Jonas Solgård	

Følg oss
www.universitas.no
facebook.com/UniversitasOslo
twitter: @universitas_no
instagram: universitas_offisiell
Tips oss
tips@universitas.no

Sensurerte studenter

«Jeg vet ikke om det er en rektors plass å gå inn og sensurere studentene, i hvert fall når Høyskolen Kristiania har kjøpt opp så mange kreative høyskoler i Norge». Det sier Jonas Lund, produsent for «verdens første pornomusikal» til Universitas, etter at rektor Arne Krumsvik forsøkte å sette en stopper for forestillingen hans.

Siden 2017 har Høyskolen Kristiania (HK) kjøpt opp blant annet Musikkteaterhøyskolen, Westerdals Oslo ACT og Norges Dansehøyskole. HK har et uttalt ønske om å ha landets største kunstfaglige utdanningstilbud. Derfor er det, for å bruke Lunds egne ord, «en skremmende tendens at en rektor griper inn og fjerner kunst han ikke liker, uansett hvor kontroversielt det er». Man trenger ikke være enig i regissør Aslaks Maurstads visjon om å vise at sexarbeidere også kan ha det bra, for å være enig i at den meningen har en plass i det offentlige ordskiftet. Å konfrontere upopulære meninger og ulike ytringsformer er noe av det kunsten gjør best. Det skaper toleranse og forståelse, og fører på sitt beste til innsikt om viktige verdier og samfunnet forøvrig. Krumsvik burde juble over at han styrer en kreativ høyskole som faktisk tør å være banebrytende, ikke forsøke å kneble den.

I november 2018 kom stortingsmeldingen «Kulturens kraft – kulturpolitikk for framtida». Ironisk nok ble kunstnerteamet bak den kontroversielle forestillingen «Ways of seeing» sikket etter straffelovens paragraf 267 for krenkelser av privatlivets fred, skarve tre måneder senere. Det bidro utelukkende til å understreke viktigheten av meldingen i utgangspunktet. Meldingen forankres i Ytringsfrihetsparagrafen. Hovedbudskapet er at kunst og kultur er ytringer med samfunnsbyggende kraft: «Et rikt og variert kulturliv er en forutsetning for ytringsfrihet og et velfungerende demokrati», lyder det.

Hadde Krumsvik tatt seg bryet med å faktisk se forestillingen for han forlanget å få den avlyst, hadde kanskje saken stilt seg annerledes. Den gang ei. «Etter grunnloven er forhåndssensur tilnærmet absolutt forbudt», sier jurist Vidar Strømme til Universitas. En annen jurist hadde også, på bestilling av HK selv, sett forestillingen – og vurdert at den var godt innenfor lovverket. Likevel valgte Krumsvik å sette ned foten.

Kronargumentet for å få avlyst forestillingen var universitets- og høyskolelovens paragraf 4–3: «Styret har det overordnede ansvaret for studentens læringsmiljø». Dette til tross for at studentene i en demokratisk og anonym prosess hadde valgt å inkludere «Gullstrupa» som del av sitt festivalprogram. Krumsvik mener det kan ligge et utilsiktet gruppepress til grunn. All den tid det er rene spekulasjoner, har han ingen sak og overhodet ingen grunn til å gjøre et så alvorlige inngrep.

Kreative høyskoler sliter for å overleve. I skrivende stund foregår det en kampanje mot nedleggelse av Nordland kunst- og filmhøgskole. Dersom redningen er å bli en del av et privat høyskole-imperium, er det ekstremt skremmende at ledelsen ønsker å legge føringer for hva de kan og ikke kan gjøre.

At Universitas' egen journalist kledde seg naken sammen med skuespillerne og det kunstneriske teamet, vitner om et trygt og behagelig prøverom – eller læringsmiljø, om du vil.

«Upopulære ytringer trenger særlig ytringsfrihetens beskyttelse», sier jurist Vidar Strømme.

Mer pornomusikal til folket, sier Universitas.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestudentene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.	Daglig leder: simen.eriksen@universitas.no	Simen Eriksen 22 85 33 36
	Annonseansvarlig: geir.dorp@universitas.no	Geir Dorp 22 85 32 69
	Besøksadresse:	Moltke Moes vei 33
	Post:	Boks 89 Blindern, 0314 Oslo
	Epost:	universitas@universitas.no
	Nettside:	www.universitas.no

Det hersker en lei taushetskultur i norske seminarrom. Hva skal til for at flere studenter våger å ta ordet?

Ordet er ditt!

kommentar

Endre Uglestad Aas, journalist i Universitas

En av de sterkeste opplevelsene jeg sitter igjen med etter mine mange år ved Universitetet i Oslo (UiO), er da seminarlederen i et innføringsemne avbrøt undervisningen på grunn av manglende deltakelse og engasjement fra studentene. Smått sjokkerte og med lett foroverbøyde hoder tuslet vi alle tilbake til lesesalen. Hadde vi virkelig forberedt oss så dårlig? Hvorfor var det ingen som turte å ta ordet?

I ettertid støtter jeg lærerens beslutning. Stumme seminargrupper skaper ikke først og fremst hodebry for seminarlederen. Det er studentene det går utover når de kritiske faglige diskusjonene uteblir. På UiOs åpne ressurssider for ansatte heter det at seminarundervisningen skal «fremme intellektuell årvåkenhet, utforskning, refleksjon og kritisk tenkning». Videre er dette en arena hvor studentene skal «øve opp akademisk argumentasjon og demokratisk meningsutveksling». Seminaret burde derfor være en gave til studentene, et sted hvor kunnskapen man passivt suger til seg fra tusenvis av tekstsider, kan omsettes i praksis: i argumenter, ytringer og refleksjoner som bare kan oppstå i felle-skap med aktivt deltagende medstudenter.

Består ikke universitetenes samfunnsoppdrag nettopp i å utdanne selvstendige, kritiske og reflekterte

samfunnsborgere som ikke bare evner å ta kunnskapen de har tilegnet seg på studiet med inn i arbeidslivet, men også som aktive deltakere i en demokratisk offentlighet?

Etter å ha kryssset meg av på utallige fraværslister må jeg skuffet medgi at det hersker en ukultur i UiOs seminarrom, hvor frykten for å ikke strekke til trumfer gleden av å bli møtt med et godt motargument. Årsakene til dette er mange og sammensatte, men de faller både på studentene og seminarledernes skuldre. Hva skal til for at flere våger å rekke opp hånden?

Et problem ved dagens seminarundervisning er at den gjerne oppfattes som et supplement til forelesningen. Det du ikke fikk svar på under forelesningen, kan du spørre seminarlederen om i seminar-timen. Dermed har seminarene ofte en lei tendens til å gli over i forelesning. En slik utvikling kommer ikke bare som et resultat av dårlig forberedte studenter, men også være et resultat av en seminarleder som ikke inviterer til diskusjon. Manglende engasjement fra studentenes side kan følgelig være et tegn på at de faktisk ikke kommer til orde, et problem når mye av tiden går til nøye planlagte presentasjoner og gruppefremlegg, og de åpne diskusjonene uteblir.

Hvorfor ikke engasjere studentene mer aktivt i oppbyggingen og gjennomføringen av seminarene? I et av litteraturemnene jeg tok som utvekslingsstudent ved Universitetet i Wien, sto valget mellom å holde et kortere muntlig innlegg eller å forberede et ut-

Arkivaren

Karakter sex

«Satt på spissen kan man vel hevde at motivasjonen bak all høyere utdanning er å pule» sa «Ole» til Universitas i 2003. Det er mye som tyder på at «Ole» og journalisten bak «ukas advarsel» i dagens avis er enige i nettopp dette. Men i motsetning til journalisten, som har måttet gå hele åtte, lange dager uten sexytime, har «Ole» litt mer villere historier å skryte av: «Etter en fuktig fest på Betong på Chateau Neuf endte jeg en gang opp med tre andre studenter på soverommet til en kamerat». Utdanning og sex går hånd i hånd av flere grunner. Det frigjør sinnet, som «Ole» forklarer det så fint, og kan roe eksamensnervene noen hakk. Ta ukens advarsel om sølibat på alvor, kanskje ta deg en tur innom Chateau Neuf etter lesesalen, og lykke til på eksamen!

Universitas nr.17, 2003

Historiske skråblikk av Teresa «tereseacher» Cissé

Eksamenstips i 2001

For utenom å prøve å få ligge, har ikke Universitas så mange flere råd til eksamensperioden i år. Men i 2003 var det mye inspirasjon å hente fra studenten Halvdan Brandtzæg og kravene han hadde til selv for å øke selvdisiplinen i eksamenstiden. «Mange av kravene til Brandtzæg var standarder av typen «legg deg tidlig», «vær flittig» og «vær sporty» skrev Universitas. Lett gjenkjennelig, var det likevel tv-en som var den største distraksjonen for studenten. Han endte i frustrasjon opp med å klippe over ledningen på tv-en for å fri seg fra underholdningsdjevelen. Om det bare hadde vært mulig å kutte ledningen på Netflix ...

Universitas nr. 3, 2001

ILLUSTRASJON: ØYVIND HOVLAND

valg spørsmål til tekstene som var listet som pensum til de respektive seminar timene. Mens studentene tok styringen over diskusjonen, besto seminarlederens oppgave i å supplere og kommentere de ulike innspillene fra gruppen. En annen oppgave som gikk på rundgang, var å skrive et referat over det som ble tatt opp i samtalen. Både foredraget og moderasjonen ble vurdert som likeverdige vurderingsaktiviteter, og sjeldent har jeg opplevd en mer engasjert diskusjon blant studenter i en obligatorisk undervisningssetting.

Til historien hører det med at man i Østerrike, som tilfellet også er ved en rekke amerikanske universiteter, tar studen-

tenes muntlige aktivitet i betraktning når karakteren i et fag med seminarundervisning skal settes. En slik praksis vil gi læreren et bredere vurderingsgrunnlag, og for de som sliter med å bryte den vanskelige akademiske skrivekoden, kan aktiviteten og engasjementet i timene være det som vipper en karakter i riktig retning.

Med tydeligere krav til muntlig deltakelse i seminarene vil man etter alle solemerker også stille bedre forberedt til timen, og flere aktører vil se verdien av å delta i diskusjonen. Hva med å basere 15–20 prosent av vurderingsgrunnlaget på den muntlige aktiviteten? I et diskusjonsklima hvor fles-

teparten av aktørene deltar, er jeg overbevist om at terskelen for å ta ordet vil oppleves betydelig lavere, enn hva som er tilfellet i dagens seminarrom.

Kunnskapen studentene lærer på universitetene må for all del ut i en offentlighet som i dag roper etter enda flere opplyste samfunnsdebattanter og et sunnere debattklima. La seminarundervisningen være stedet hvor studentene lærer seg aktivt å ta i bruk sine kunnskaper. I seminarrommet ligger det mange muligheter, så lenge noen våger å ta ordet.

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av Marthe Thu

Bosnia Hercegovina: Ut vinduet. På vei fra Jajce til Sarajevo

UNIVERSITAS

TIPS OSS:
tips@universitas.no

UTTEGNERE:
Synne Hellevang
Erlend Peder Kvam

DESKJOURNALIST:
Teresa Eltervåg Cissé

KORREKTURSJEF:
Aksel Rogstad

Universitas støttes av Velferdstinget,
som står uten redaksjonelt ansvar.

NYHET

nyhetsredaktør: **Jantra Hollum**
jantrahollum@gmail.com 407 52 780

Rektor ville avlyse pornomusikal

«Gullstrupen» advarte mot oralsex, onanering, orgasme og ejakulasjon. To uker før premieren satte rektor ned foten.

Ytringsfrihet

tekst Endre Ugelstad Aas og
Jantra Hollum
foto Jacob Aars og
Henrik Follesø Egeland

«Møt Lea, som både er god til å synge og deepthroate. På et punkt blir hun nødt til å velge. Skal hun følge sangen, eller skal hun følge deepthroatingen?» Slik beskrives «verdens første pornomusikal», som hadde premiere på Sentralen i Oslo lørdag 16. november. «Gullstrupen» var en del av studentfestivalen Musikal-i-teten, arrangert av studenter ved Musikkteaterhøyskolen. Temaet for årets festival er «Hva ler du av?». Forestillingen fikk medieblest i forkant, deretter lunkne anmeldelser. Men det holdt på å ikke bli noe av i det hele tatt.

To uker før premieren og tolv dager før festivalstart, forlangt rektor ved Høyskolen Kristiania, Arne Krumsvik, at stykket skulle avlyses.

Humorens grenser

– Ett av temaene for festivalen var å utforske grensene for humor, men her har vi en rektor som setter grensene for oss, sier produsent for «Gullstrupen», Jonas Lund, til Universitas.

Han er en av flere eksterne aktører som har satt opp forestillinger under Musikal-i-teten, som arrangeres i emnet entreprenørskap ved Musikkteaterhøyskolen.

Forslagene til oppsetninger blir stemt over i en demokratisk og anonym prosess av studentene i klassen. Flertallet ønsket å sette opp «Gullstrupen».

Forestillingen reiste flere juridiske spørsmål – og tidlig i prosessen kom det en forespørsel fra ledelsen ved Musikkteaterhøyskolen om å få en bekreftelse på at innholdet i forestillingen var lovlig.

I kjølvannet av mediedekningen av oppsetningen, ble det holdt et møte med representanter fra Høyskolen Kristiania, Musikal-i-teten

Bekymret: – Hvis en rektor griper inn og fjerner kunst han ikke liker, uansett hvor kontroversielt det er, er det en veldig skummel tendens, sier Jonas Lund, produsent for «Gullstrupen».

og Gullstrupen. Målet var å finne et felles mediebudskap, og det kom frem at Høyskolen Kristiania hadde bestilt en juridisk vurdering av stykket på deres regning.

Den juridiske vurderingen

Universitas har vært i kontakt med Tony A.Vangen fra Elden advokatfirma, som overvar fore-

stillingen på oppdrag fra Høyskolen Kristiania før premieren. Han skulle vurdere om forestillingen var innenfor lovlige rammer og hvorvidt den inneholdt elementer som kunne stride mot straffelovens definisjon av pornografi.

– Det kan være noe annet enn det vi i dagligtalen omtaler som porno. I straffeloven er pornogra-

fi definert som støtende kjønnslige skildringer. Eksempler som nevnes i lovteksten er involvering av dyr, lik, vold og tvang. Pornografi kan dessuten være forbudt dersom materialet fremstår kjønnsdiskriminerende, forteller Wangen.

Etter å ha sett og vurdert forestillingen, kom han frem til at de involverte aktørene på scenen var tydelig samtykkende voksne mennesker, og at de kjønnslige skildringene ikke fremsto støtende.

– Forestillingen hadde dessuten en klar kunstnerisk og akademisk verdi, noe som i seg selv vil kunne forsvare fremvisning av kjønnslige skildringer.

Krisetilstand

Lund vektlegger at forestillingens mantra er at alle parter skal være komfortable. De hadde en tillitsperson, hele forestillingen og produksjonen fulgte skuespillerforbundets retningslinjer mot seksuell trakassering og de hadde fått en juridisk vurdering.

Lund var til stede under møtet med Høyskolen Kristiania, og han opplevde det som en suksess. Men en uke senere ble han oppringt av sjefen for Musikal-i-teten. Rektor Krumsvik hadde bestemt at forestillingen skulle avlyses.

– Da skulle vi allerede spille på Sentralen, som var utsolgt, og vi hadde en avtale med Salt og

Jeg vet ikke om det er en rektors plass å gå inn og sensurere studentene, hvertfall når Høyskolen Kristiania har kjøpt opp så mange kreative høyskoler i Norge

Jonas Lund, produsent for «Gullstrupen»

– i strid med ytringsfriheten

Etter Grunnloven er forhåndssensur tilnærmet absolutt forbudt

Vidar Strømme, jurist

en mulig avtale med Vega Scene. Krumsvik tenkte ikke over konsekvensene ved at forestillingen avlyses hadde fått for studentene som arrangerer Musikal-i-teten, og hvilke ringvirkninger det hadde fått for dem når de skal ut i bransjen.

Ifølge Lund, forandret ikke den juridiske vurderingen Krumsviks syn på saken og forestillingen var fortsatt uønsket fra deres side.

Rektors begrunnelse

Ifølge universitets- og høyskolelovens paragraf 4–3 har høyskolestyret «det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø». Dette innebærer å legge til rette for et godt studiemiljø og arbeide for å fremme studentvelferden ved lærestedet. I en e-post fra Krumsvik til prosjektgruppen som jobbet med Musikal-i-teten, sto det at forestillingen kom i konflikt med denne

loven. Ifølge ham var ikke ledelsen i tilstrekkelig grad forsikret om at studentene hadde reelle alternativ til å ikke være med på en festival som «setter opp et stykke med så vidt utfordrende og eksplisitt innhold.»

Høyskolen Kristiania ville stille seg til rådighet for praktisk og økonomisk støtte i forbindelse med avlysningen.

Videre i e-posten sto det:

«Det at ingen har meldt at de ønsker noe annet kan også skyldes gruppepress (selv om dette ikke er intendert). Studentene kan bli satt i en offentlig situasjon (gjennom medieoppslag) de ikke aner omfang og konsekvenser av. Forestillingen er i en juridisk gråson. Kristiania skal ikke operere i juridiske gråsoner og dermed utsette studenter for dette. Studentene får sine studiepoeng for å arrangere av Musikal-i-teten. «Gullstrupen» er ikke en del av grunnlaget for erver-

Min vurdering var at vi ikke kunne være sikre på at studentene var sikret et trygt læringsmiljø

Arne Krumsvik, rektor ved Høyskolen Kristiania

velse av studiepoeng.»

Dette til tross for at Vangen mener forestillingen er innenfor lovverket. Lund er sikker på at rektors beslutning kommer fra et godt sted og et ønske om å ivareta studentenes sikkerhet.

– Men det gjøres på feil måte. Jeg vet ikke om det er en rektors plass å gå inn og sensurere studentene, i hvertfall når Høyskolen Kristiania har kjøpt opp så mange kreative høyskoler i Norge. Hvis en rektor griper inn og fjerner kunst han ikke liker, uansett hvor kontroversielt det er, er det en veldig skummel tendens, sier Lund.

– Tilnærmet absolutt forbudt

Jurist og ekspert på ytringsfrihet, Vidar Strømme ved advokatfirmaet Schjødt, mener rektor Krumsvik kan ha gått utover de rammene som ytringsfriheten tillater.

– Rektor er etter universitets- og høyskoleloven daglig leder for institusjonens faglige og administrative virksomhet. Dette omfatter også å passe på at læringsmiljøet er trygt, som er brukt som begrunnelse for å avlyse forestillingen, forteller Strømme og poengterer:

– I dette tilfellet har forestillingen en viss tilknytning til høyskolen, men stykket settes opp et annet

Som kjent er det de upopulære ytringene som særlig trenger ytringsfrihetens beskyttelse

Vidar Strømme, jurist

sted og med stor bruk av eksterne krefter. Rektors myndighet til å bestemme over forestillingen virker noe tvilsom.

Oppsetting av en musikal er dessuten en ytring som uten tvil er vernet av ytringsfriheten, påpeker Strømme. Da skal det usedvanlig mye til for å gripe inn.

– Uansett om oppsetningen skulle være ulovlig pornografisk, er det tale om forhåndssensur, siden det er besluttet å avlyse forestillingen – ikke bare illegge en reaksjon i ettertid. Etter Grunnloven er forhåndssensur tilnærmet absolutt forbudt, sier Strømme.

– Disse vurderingene må også foretas helt uavhengig av om man liker den aktuelle ytringen eller ei. Som kjent er det de upopulære ytringene som særlig trenger ytringsfrihetens beskyttelse.

Det er ikke noen prinsipiell forskjell på en musikal og en situasjon hvor rektor nedlegger forbud mot svært kontroversielle forelesninger om vitenskapelige spørsmål, mener Strømme.

– Derfor er det også viktig at universiteter og høyskoler ikke lever noen tvil om at ytringsfriheten beskyttes kompromissløst.

Arne Krumsvik
rektor ved Høyskolen Kristiania

Svarer på kritikken

Krumsvik svarer på kritikken fra advokat Strømme i en e-post til Universitas. Han mener Strømme bygger sitt resonnement på «dels ufullstendig og dels direkte feilaktig faktum.» Han fremholder at Høyskolen Kristiania er en privat, ideell stiftelse, og skriver det følgende:

– Som rektor ved denne institusjonen fikk jeg informasjon om at våre studenter direkte og indirekte var involvert i en pornografisk forestilling som ifølge markedsføringen skulle inneholde oralsex, onanering, orgasme og ejakulasjon. Oppsetningen skulle være en del av et studiepoenggivende kurs. Min vurdering var at vi ikke kunne være sikre på at studentene var sikret et trygt læringsmiljø, noe som førte til beslutningen om at Høyskolen Kristiania ikke på noen måte ville bidra til gjennomføringen av forestillingen, og at den ikke skulle inngå i fagets vurderingsgrunnlag.

– Anser Høyskolen Kristiania og rektor Krumsvik seg mindre bundet av prinsipper om ytringsfrihet fordi dere er eid av en privat stiftelse?

– Studentenes læringsmiljø er det utdanningsinstitusjonens ansvar å ivareta. Derfor tok jeg tak i denne saken, skriver Krumsvik.

Vidar Strømme mener også at det ikke kan ha betydning at Høyskolen Kristiania er en privat høyskole.

– Universitets- og høyskoleloven bestemmer at de skal fremme og verne akademiske og kunstneriske friheter, så det bør ikke være noen forskjell på offentlige og private høyskoler når det gjelder dette.

Gjennomførte likevel

Universitas har vært i kontakt med Musikal-i-tetens styre, som kommer med denne uttalelsen i en e-post:

– Vi i Musikal-i-teten er svært fornøyd med årets festival og det programmet vi presenterte. Musikal-i-teten har hele veien gjort en vurdering angående læringsmiljøet. I samråd med veiledere for festivalen ga vi alle studenter mulighet til å anonymt reservere seg fra arbeidet rundt «Gullstrupen», og komme med eventuelle bekymringer. Etter møtet med Høyskolen Kristiania valgte vi å gjøre en ny vurdering, som resulterte i at vi valgte å fortsette gjennomføringen av festivalen som planlagt.

universitas@universitas.no

Studiedop: Amfetamin og cannabis er ulovlige rusmidler studenter har svart at de tar i bruk for å fremme egen skoleprestasjon.

Rusmisbruk blant studenter: – Svært bekymringsfullt

En fersk undersøkelse viser at 14.000 studenter bruker rusmidler for å fremme egen skoleprestasjon. Nå roper flere organisasjoner varsko.

Rus

tekst Carl Henning Bjørnstad
foto Odin Drønen

– At så mange norske studenter bruker rusmidler for å fremme egne studieprestasjoner, er svært bekymringsfullt. Her er det avgjørende at ulike instanser forstår sitt ansvar og tar disse tallene på alvor.

Det sier leder i Norsk studentorganisasjon (NSO), Marte Øien, om Sentio sin ferske undersøkelse om rusvaner blant studenter i Norge. Undersøkelsen er gjort på vegne av NSO og Universitas, og viser blant annet at fem prosent av norske studenter bruker rusmidler for å fremme egen skoleprestasjon. Det tilsvarer i underkant av 14.000 studenter i Norge, ifølge Statistisk sentralbyrå.

Cannabis og amfetamin

Alkohol, snus og røyk er de vanligste prestasjonsfremmende rusmidlene, men også cannabis og amfetamin blir brukt av norske studenter. Undersøkelsen viser at 24 prosent av de som svarte ja på spørsmålet om de bruker rusmidler for å fremme egen skoleprestasjon, bruker amfetamin, mens 22 prosent oppgir at de bruker cannabis.

– Det er i seg selv urovekkende at så mange studenter ser et behov for å benytte prestasjonsfremmende rusmidler, og desto mer skremmende at en stor andel av disse velger å bruke ulovlige og potensielt skadelige stoffer, sier Øien.

Undersøkelsen viser også at det

er det en stor overvekt av gutter som bruker rusmidler som et prestasjonsfremmende verktøy. Tolv prosent er gutter, mens to prosent er jenter.

– Det er også bekymringsfullt at vi ser en så stor forskjell mellom ulike grupper av studenter. Det er viktig å kartlegge hva forskjellene skyldes, slik at det kan iverksettes tiltak der det er behov.

Det er liten grunn til å tro at rusmiddelbruk generelt fremmer prestasjoner

Thomas Clausen, rusforsker

– Liten sammenheng

Professor ved Senter for rus- og avhengighetsforskning på Universitet i Oslo (UiO), Thomas Clausen, reagerer også på funnene i undersøkelsen. Han mener derimot at det ikke nødvendigvis er noen sammenheng mellom akademiske prestasjoner og inntak av rusmidler.

– Det er liten grunn til å tro at rusmiddelbruk generelt fremmer prestasjoner. At en del bruker rusmidler for å fremme presentasjon er uheldig, og vil for noen kunne virke mot sin hensikt, forklarer Clausen, før han fortsetter:

– Små mengder og riktig doserte sentralstimulerende vil i noen bestemte sammenhenger kunne gi økt årvåkenhet. Noen vil tenke det er prestasjonsfremmende, men i for høye doser vil det svekke prestasjonen.

– Cannabis og amfetamin er to ulovlige rusmidler som brukes som prestasjonsfremmende. Hva sier det om utviklingen?

– Det er nokså nytt at studenter forsøker dette her i Norge, så vidt jeg vet. Min vurdering er at det nok for de fleste faktisk vil resultere i svakere prestasjon og resultat enn uten. Min anbefaling til alle er å unngå rusmiddel med den begrunnelsen.

Den årlige Sentio-undersøkelsen kartlegger også studentenes forhold til ulovlige rusmidler, der over 1000 studenter ble stilt spørsmålet om hvorvidt de har brukt ulovlige rusmidler det siste året. Der kom det fram at 14 prosent av landets studenter har brukt et slikt rusmiddel én eller flere ganger.

– Studentene i denne studien legger seg omtrent på samme sjiktet som forskningen tilsier for unge voksne i Norge, sier Clausen.

På rustoppen

For studentene som svarer at de har brukt et ulovlig rusmiddel det siste året, er det 75 prosent av disse som har brukt et dempende rusmiddel, som innebærer blant annet cannabis og morfin. 38 prosent svarer at de har brukt stimulanter, som kokain og MDMA. Samtidig som 18 prosent svarer at de har brukt

hallusinogene rusmidler, som fleinsopp og LSD.

Blant studiestedene i Oslo og Akershus, er det flest studenter ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet som har brukt ulovlige rusmidler det siste året. Samtidig er det UiO og Handelshøyskolen BI som har en høyest prosentandel av de som svarer at de bruker rusmidler for å fremme egen skoleprestasjon.

Skeptisk til undersøkelsen

Aksel Wüsthoff Danielsen er leder for Legestudentenes Rusopplysning i Oslo (LRO), og har tidligere vært svært kritisk til dagens rusopplysning for unge. I oktober gikk LRO-lederen hardt ut i Universitas og kalte det eksisterende tilbudet for skremmelspropaganda.

Danielsen ser med kritiske øyne på den ferske Sentio-undersøkelsen.

– Jeg er litt skeptisk til studiens utvalg. Det virker som at det er snakk om ganske små grupper, noe som gjør det vanskelig å trekke slutninger. Når det er sagt, mener vi i LRO at ungdom lærer for lite om rusmidler, noe som kan ha en sammenheng med tallene om bruk av ulovlige rusmidler som presenteres i denne undersøkelsen, forteller han.

Tallene i artikkelen er rådata hentet fra en digital undersøkelse med 1009 respondenter tilknyttet studiesteder over hele landet. Undersøkelsen har en feilmargin på 1,9 prosentpoeng.

universitas@universitas.no

Har du brukt ulovlige rusmidler det siste året?

Ja / Nei / Vil ikke svare

- + Handelshøyskolen BI: 19% / 81% / 0%
- + Norges miljø- og biovitenskapelige universitet: 20% / 80% / 0%
- + Oslomet – storbyuniversitetet: 4% / 91% / 5%
- + Universitetet i Oslo: 16% / 80% / 4%

Bruker du rusmidler for å fremme egen skoleprestasjon?

Ja / Nei / Vil ikke svare

- + Handelshøyskolen BI: 8% / 92% / 0%
- + Norges miljø- og biovitenskapelige universitet: 4% / 96% / 0%
- + Oslomet – storbyuniversitetet: 0% / 100% / 0%
- + Universitetet i Oslo: 9% / 88% / 3%

Raske carbs, Red Bull og børeke. Det er eksamenstid!

De dropper sigg og snus, men elsker 90-tallets favorittkombo: sjokomelk og ostebaguett. Dette kjøper Blinder-studenten på Bunnpris i eksamenstiden.

Kosthold

tekst Selma Stormyren Larsen
foto Odin Drønen

Det er under en måned til julaften, men de fleste av Blindern-studentene har fremdeles pensum å lese. Før toget hjem til jul, venter banen til Silurveien 2.

Universitas har fått tilgang på de mest populære varene fra Bunnpris på Blindern i eksamensperioden. I fjor visste studentene å mikse lesing med julekos, og Bunnpris så ut til å være smeltedigelen. Studentene hamstret tilsynelatende både lussekatter og risengrynsgrøt. I år har jula ennå ikke inntatt Blindern for fullt, men klementiner og julebrus kommer høyt på lista også denne gangen.

Høykarbo

Ellers er mye som vanlig og ventet: Det er fortsatt brødmatt *on the go*, kaffe og bananer som er skippertak-vinnerne. Det er heller ingen overraskelse at energidrikkene går unna.

– Vi bestiller mer energidrikker og generelt mer sukkervarer i november og desember enn i resten av året, sier Waqas Ahmed, kjøpmann på Bunnpris Blindern.

Ahmed mener studentene er ute etter rask energi i eksamenstiden, for både koffeinens og de raske karbohydratenes mange former troner på lista.

Ferdigrøyket

Tiden da kaffe og sigg var selv-sagte bidragsyttere til gode eksamensresultater er tilsynelatende over. Tallene fra Bunnpris tyder på at tobakk har utspilt sin tidligere store rolle i Blindern-studentenes liv. I fjor var én snustype

på 5. plass over mest solgte varer i eksamenstiden, mens det i årets 50 mest solgte varer ikke finnes en eneste tobakksvare.

Da Universitas skrev om Bunnpris' mest solgte varer gjennom 2018, var det hele fem snusvarianter og to typer sigaretter på

topp 20. Enten det er generasjon prestasjon som for alvor har inntatt Blindern, eller om det er Bent Høies standardiserte snusbokser som er i full sving, har tilsynelatende banan og børeke erstattet sigg og snus.

Lørdagsgodis?

Ahmed forteller at mønsteret stort sett er det samme i eksamensperioden som resten av året, men at det er sukker og energidrikker som øker mest. I tillegg merker han at studentene sitter lenger og leser i denne perioden, fordi handlerushet kommer til andre tider på dagen enn normalt. Ellers er det særlig én tilpasning Bunnpris Blindern gjør i eksamensperioden.

– Vi tilbyr vanligvis ikke salatbar på lørdager, men i eksamenstiden har vi begynt med det, fordi det er så populært. Det er på lørdagene vi merker størst forskjell, for da har vi plutselig dobbelt så mange kunder som ellers i året, sier Ahmed.

Selv om studentene tilsynelatende gir blanke i sukkeravgiften og det er de koffeinholdige og søte (og sukkerfrie) varene som dominerer i eksamenstiden, er salatbar og bananer friske innslag på listen. På den andre siden har vi den evinnelige ostebaguetten. Mm, ostebaguett! God eksamenstid, *millennials!*

universitas@universitas.no

20 mest populære varer i eksamenstiden 2018

1. Kaffekopp
2. Kaisersemmler
3. Børeke
4. Rundstykke grovt/fint
5. Snus: Extra Prof. Strong Mint
6. Salatbar
7. Bananer per kg.
8. Pepsi Max 0,5l
9. Risgrøt Fjordland
10. Naturdiet bar Chocobanana
11. Klementiner
12. Norvegia 100pk
13. Coca Cola Zero boks 0,33l
14. Atkins Bar Coconut Almond Crisp
15. Rudolf & Nissens Julebrus 0,33l
16. Ostebaguett
17. Berlinerboller
18. Coca Cola Zero 0,33l Sleek
19. Pepperkaker Bjørken
20. Lussekatter Bakehuset

20 mest populære varer hittil i eksamenstiden 2019

1. Kaffekopp
2. Børeke
3. Rundstykke
4. Kaisersemmler
5. Salatbar løvsvekt
6. Bananer per kg
7. Pepsi Max 0,5l
8. Klementiner per kg
9. Litago sjokomelk uten sukker
10. Norvegia 100pk
11. Havrepute
12. Eplejuice 0,5l
13. Litago sjokomelk 0,5l
14. Red Bull sukkerfri
15. Ostebaguett
16. Battery Energy 0,5l
17. Coca Cola uten sukker 0,5l
18. Tinesmør
19. YT proteinpudding sjokolade
20. Kornmo cookies sjokolade

«TELEFONTERROR» FRA STUDENTKORTET:

— Er i en gråsone

Studenter reagerer på villedende markedsføring fra Studentkortet.

Kostnader

tekst og foto Gina Grieg Riisnæs

– Jeg føler meg svindlet. Det første jeg gjorde da jeg fant det ut, var å så si ifra til vennene mine. De avbrøt medlemskapet sitt så fort som mulig, sier Jonas Aleksander Næss (24).

Som ny student ved Handelshøyskolen BI i Oslo høsten 2015, meldte han seg inn i Studentkortet. Bedriften hadde stand ved Nydalens navle, og oppfordret ferske studenter til å melde seg inn. Medlemmer får flust av rabatter på mang en students favorittbutikk. Blant annet fra Kondomeriet, Akademika, Nelly og Hotels.

Da Næss ble fortalt at medlemskapet var gratis, var det vanskelig å si nei. Men da han overtok telefonregningen fra faren i fjor, kom sjokkbeskjeden: Studentkortet hadde nemlig belastet ham månedlig for meldinger om rabatter i hele tre år.

Ord mot ord

Studentkortet startet som en studentbedrift ved Norges Handelshøyskole i 2006. I dag er selskapet en nasjonal bedrift med kontor i Bergen.

På nettsiden deres reklamerer net-tjenesten med setninger som «hos Studentkortet får du tilgang til over 180 studentrabatter. Og det beste? Medlemskapet er helt gratis!»

– I vilkår og betingelser fra 2015 blir det informert om kostnaden ved sms, samt at dette er noe studentene kan reservere seg mot, opplyser daglig leder i Studentkortet Joachim Gjesdal.

Per dags dato koster meldingene fem kroner å motta per stykk. Det sendes maks fem meldinger i måneden.

– I prosessen for å melde seg inn kan studentene velge å huke av for sms, dersom man ikke ønsker å få sms så stopper ikke det deg fra å bli medlem, derav gratis medlemskap, sier Gjesdal.

Næss mener han aldri ble vist noen vilkår da han meldte seg inn ved standen.

– Greia var at vi aldri fikk presentert noen. Vi fikk beskjed om at det er gratis å melde seg inn, argumenterer Næss.

Da han ble klar over uretten, sendte han klage til Forbrukertilsynet. Saken ble henlagt blant annet fordi «det er vanskelig uten dokumentasjon på forholdet».

– Hendelsen ved standen er det

selvsagt ikke noe bevis for, så det ble ingen sak, sier Næss.

Klagen ble også avsluttet fordi Forbrukertilsynet «ikke kan finne at markedsføringen på internett er villedende, siden det er valgfritt å motta sms og det blir opplyst om kostnader tilknyttet dette før man blir medlem».

Markedsføring i gråsonen

Harald Irgens-Jensen, førsteamanuensis ved Det juridiske fakultet, mener markedsføringen til Studentkortet er en gråsone.

– Etter markedsføringsloven er det som hovedregel ulovlig å markedsføre en tjeneste som gratis når den ikke er det, sier han.

– Men det er akseptabelt å markedsføre noe som gratis og ta betalt for en tilleggstjeneste som det er frivillig å motta. Jeg synes dette tilfellet er i en gråsone.

Dersom kundene blir gjort tydelig oppmerksom på at sms-ene koster penger når de registrerer seg, mener Jensen det kan være i orden.

Det er viktig at det skilles på et medlemskap og en valgfri ekstra tjeneste man kan si opp når man ønsker det

Joachim Gjesdal, daglig leder i studentkortet

«Farlig nummer»

Næss er ikke den eneste kunden som har klagt på at Studentkortets praksis bryter med vilkårene.

På nettsiden «Telefonterror» har flere titalls brukere rapportert om det de mener er svindel fra Studentkortet. Basert på tilbakemeldinger har nummeret som sender meldingen fått en risikograd på 80 prosent hos Telefonterror. Siste kommentar ble lagt igjen 1. oktober. De eldste kommentarene strekker seg tilbake til 2016.

«Trekker penger uten at jeg visste det», skriver en bruker om de uønskede meldingene. Vedkommende har rangert nummeret som «farlig».

36 andre har lagt igjen kommentarer som beskriver nummeret som «plagende» og «farlig». Kun én har lagt igjen kommentar som beskriver tilbudet som «nyttig».

Sparer millioner

– Det er viktig at det skilles på et medlemskap og en valgfri ekstra tjeneste man kan si opp når man ønsker det, sier Gjesdal.

– Målet med Studentkortet har all-

Greia var at vi aldri fikk presentert noen. Vi fikk beskjed om at det er gratis å melde seg inn

Jonas Aleksander Næss, tidligere BI-student

tid vært å kunne tilby rabatter på tjenester, arrangementer og produkter studentene bruker eller kan ha nytte av for å bidra til en bedre studenthverdag og at studentene skal kunne spare penger ved å handle gjennom oss.

Gjesdal opplyser at kunder handlet for 20 millioner kroner gjennom Studentkortet i 2018. Med gjennomsnittlig studentrabatt på ti prosent, sparte kunder til sammen to millioner kroner. Han ønsker ikke å opplyse om hvor mange medlemmer Studentkortet har. I en artikkel i Dagens Næringsliv fra 2018, står det at medlemstallet har ligget på 200.000.

Streng opplæring

Siden Næss meldte seg ut, har han registrert at det nå er mulig å huke av om medlemmer vil motta meldingene eller ei.

– Men måten de gjorde det på da vi meldte oss inn, det var ikke lovlig i det hele tatt. Spørsmål er om de fortsatt står på stands, sier han.

Gjesdal opplyser at Studentkortet fremdeles reiser rundt på stands en gang i året, og at de har strenge retningslinjer for hva nye medlemmer opplyses om. Selv var han med på rundturen i 2016, etter at selskapet skiftet eiere.

– Jeg fikk selv tre dager med intensiv opplæring da jeg begynte på stands for Studentkortet i 2016, og regner med at det samme ble gjort tidligere da flere av de som arbeidet i Studentkortet tilbake i 2016, var med i 2015 og 2014, avslutter han.

universitas@universitas.no

SMS-terror: Førsteamanuensis Harald Irgens-Jensen mener markedsføringen til Studentkortet er i en gråsone.

Tilbudsguiden

AKTIVITET

AVIS

Grubbegata 6
Oslo

dagsavisen@kundesenter.com
www.dagsavisen.no
Tlf: 22 99 80 50

50 % studentrabatt på Dagsavisen

abo@morgenbladet.no
www.morgenbladet.no
Tlf: 23 33 91 80

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

BIL

STUDENTMEDLEMSKAP
I BILKOLLEKTIVET

Hyttetur, heim te mor,
bare litt rægging, eller kveldsjobb med
krav til bil?

56% studentrabatt på medlemskap i
Bilkollektivet

Lær mer og bli studentmedlem på:
bilkollektivet.no/student

BIL KUN NÅR DU TRENGER DET

EVENT

DJ Booking Norge AS
Frydenbergveien 48
0575 Oslo

djb@djb.no
Tlf: 90532929
www.djb.no

10% studentrabatt på leie av lyd- og
lysprodukter fra 123lyd.no

DJ til ditt studentparty/samling fra
djb.no

Spesialsydde løsning er som passer
ditt budsjett.

FORENING

LO Student:
Det smarteste
valget du gjør
i studietiden

- Faglig og sosialt fellesskap
- Blant Norges beste medlemsfordeler
- Stipender og studietøtte
- Støtte på arbeidsplassen
- En tryggere jobbframtid

SKANN KODEN FOR INNMELDING
ELLER FOR Å LESE MER!

KJØRESKOLE

Blindern trafikkskole
Apalveien 60
0371 Oslo

post@blinderstrafikkskole.no
www.blinderstrafikkskole.no
Tlf: 92303040

Vi gir 5% rabatt på kjøretimer
og 10 %rabatt på obligatoriske kurs!

MUSEUM

Norsk Teknisk Museum
Kjelsåsveien 143
0491 Oslo

Et eldorado for utforskende
i alle aldre.

Husk SENT m/fiksefest 14.februar
(18 år, kl. 19-23)

Studentbillett kr 100,-
Tlf:22 79 60 00
www.tekniskmuseum.no
Facebook: Tekniskmuseum

Velkommen til oss!

Opplev Popsenteret - et moderne
og interaktivt opplevelsesmuseum
for norsk populærmusikk.

Syng i studio! Studentrabatt

Trondheimsvn.2 v/Schous plass
Tlf: 22 46 80 20

Se våre aktiviteter og program på
popsenteret.no og fb/popsenteret

PSYKOLOG

Ta vare på din mentale helse!

Råd og veiledning fra kr 590

Finn ledige timer og bestill på:
www.oslopsykologklinikk.no

Noe du lurer på?
Send oss en mail!
post@oslopsykologklinikk.no

SPRÅKREISER

Språkkurs i utlandet for norske
studenter

1-4 uker / 1-10 måneder.
Mulighet for lån/stipend fra
Lånekassen

Ut i VERDEN – Inn i SPRÅKET!
Norsk kontakt: BLTS Språk & Studier
Web: www.blts.no

SYKKELVERKSTED

Få gratis hjelp og verktøy til å fikse
sykkelen din selv over en kopp kaffe!

Åpent alle hverdager fra kl. 9-15
på Niels Henrik Abels hus.

Her kommer
flere gode
tilbud
til deg som er
student

Enda et semester med helvetesheiser

Heiser som kommer og heiser som står – det er fortsatt trøbbel i Grünerløkka studenthus.

SiO

tekst Endre Ugelstad Aas og Jantra Hollum
foto Gina Clausen Karlengen

I september skrev Universitas om beboere som raste over defekte heiser i Grünerløkka studenthus. Selv om Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) skal ha iverksatt tiltak for å sikre den daglige driften av heisene, melder beboerne om stadige problemer knyttet til bruken av dem.

Arbeidet med å installere de nye heisene settes i gang i januar. I en e-post som nylig ble sendt fra SiO til beboerne står det nå at den første heisen ikke vil være ferdig utskiftet før til sommeren. I Facebook-gruppen til studenthuset er flere av beboerne svært misfornøyde med det uforutsigbare heistilbudet. De kaller situasjonen uakseptabel, og viser sterk misnøye med SiOs behandling av saken.

– Stort uromoment

– I september ble heisene fikset innen en dag eller to når de var ute av drift. Slik fortsatte det i en liten periode, men i det siste har det bare blitt verre. For ikke lenge siden var den ene heisen ute av drift i hele to uker, sier Robert Hish, som bor i 15. etasje i studenthuset.

Ifølge ham er det et stort uromoment at heisene stopper når beboerne minst venter det, og gjerne på de verst tenkelige tidspunktene. Universitas har vært i kontakt med en som kan fortelle at de var fanget i heisen i en halvtime for kort tid siden.

– Når begge heisene er ute av funksjon på samme tid sitter du fint i det. Alt tar mye lenger tid når du må belage deg på å bruke trappene i en så høy bygning, sier Hish.

Beboerne har tidligere fått erstatning i en periode da det var en del problemer med begge heisene samtidig.

– Føler dere at dere har blitt godt nok kompensert?

– Jeg tenker det var en fin gest fra SiOs side, selv om summen kanskje ikke veier opp for alle ubeleilighetene. Samtidig har jeg forståelse for at det er vanskelig for SiO å tilby en slik reduksjon i leien hver måned problemene vedvarer.

– Ikke rett til kompensasjon

Gunn Kirsti Løkka, boligdirektør i SiO, skriver i en e-post til Universitas at det tar tid å bytte heisene på grunn av begrensninger på hvor mange som kan jobbe i selve heissjakten, både på grunn av plass og sikkerhet.

– Vi forstår godt at det er

frustrerende at arbeidene vil ta så lang tid. Alt skal skiftes, inkludert heisenes skinnegang opp gjennom hele bygget, og dette er en stor og omfattende jobb, skriver Løkka.

På grunn av produksjonstiden for de nye heisene, starter arbeidet med utskifting først i januar.

– Utskifting av heisene i seg selv gir ikke rett til kompensasjon. Vi skal gjøre alt vi kan for å sørge for at det er fungerende heis hele tiden. Jeg tør ikke å garantere, men vi har i hvert fall satt inn en rekke tiltak.

Heisene sjekkes daglig av en tekniker. I desember skal SiO sette inn bærehjelp og trappe-traller på de viktigste flyttedatoene. Et nytt vaskeri i tredje etasje kommer før jul, og begge vil være i bruk frem til begge heiser er skiftet ut.

Krav på prisavslag

Universitas har vært i kontakt med Gert-Fredrik Malt, førsteamanuensis emeritus ved Universitetet i Oslo med kompetanse innenfor boligrett.

– Enten utleier prøver og klarer å rette feilen eller ikke, har leietaker alltid krav på prisavslag, i den tid mangelen foreligger, forutsatt at mangelen ikke regnes som ubetydelig, sier Malt og legger til:

– Dersom én av heisene fungerer når den andre svikter, kan det diskuteres om vilkåret er oppfylt, selv om mangelen utvilsomt medfører ergrelse for dem som må vente på en heis som er

Høyt hus med håpløs heis: Grünerløkka studenthus har i lang tid hatt trøbbel med heisene.

mye brukt.

Tidligere har beboerne blitt tilbudt kompensasjon som avhenger av hvilken etasje de bor i. De som bor i første til åttende etasje fikk et avslag på 500 kroner, mens de som bor i niende og

oppover fikk 1000 kroner.

– Det kan hevdes det er en for grov løsning – og at det ville være riktigere for eksempel å regulere avslaget fullt ut i forhold til etasjetallet, påpeker Malt.

universitas@universitas.no

Krangler om smoking

Studentparlamentet ved UiO foreslår å bruke 15.000 kroner på finstas for å knekke kleskoden på formelle møter. – Helt på trynet, mener studentrepresentant.

Dresscode

tekst Jantra Hollum

– Jeg vet ikke hva det røykes på Villa Eika, men det kan ikke være særlig bra for dem. De forveksler nok arbeidsutvalget i Studentparlamentet med finansutvalget på BI, sier Bjørn Winquist fra Gjestelista.

– Det er helt på trynet.

Han reagerer på at Studentparlamentet ved Universitetet i Oslo (UiO) foreslår å sette av 15.000 kroner i budsjettet til representasjonsantrekk – for eksempel smo-

king – til arbeidsutvalget. Det er fordi arbeidsutvalget er forventet å delta på flere formelle møter i universitetets regi der det er kleskode. Tidligere har disse kostnadene blitt dekket av Studentparlamentet, og nå er det en diskusjon om dette skal gjeninnføres.

Prinsipiell prislapp

– Hvor mange middager på slottet drar arbeidsutvalget på? Jeg har forståelse for at representantene i arbeidsutvalget har lyst på et nytt antrekk til årets julebord, men det er ikke studentenes ansvar å sponse det. Hvis man absolutt vil ha en smoking kan man kjøpe det med egne penger – penger fra Studentparlamentet skal gå til alle studentenes beste, sier Winquist.

På handlingsplanseminaret i høst løftet en representant frem at arbeidsutvalget er blant Norges lavest honorerte studenttiltalsvalgte som jobber heltid. Dette er bakgrunnen for forslaget de nå fremmer.

Det er foreslått 2500 kroner

for tre personer i året, så summen på 15.000 kroner er ment å dekke to arbeidsutvalg. Det er midler tilsvarende det studentrepresentantene i universitetsstyret har tilgang på.

– De som sitter i universitetsstyret får antrekkene dekket av UiO. Nå er det snakk om studentenes penger. Det er to prinsipielt forskjellige ting, vektlegger Winquist.

– Studentparlamentet fremstår stadig som et produksjonslokale for fremtidige karrierpolitikere. Kampen for studentenes ve og vel ser ut til å bli glemt.

Ikke business casual

Christen Andreas Orvin Wroldsen, leder i Studentparlamentet ved UiO, stiller spørsmål ved hva Winquist mener med «studentenes penger», ettersom de ikke får penger fra semesteravgiften.

Winquist vektlegger at det er nettopp studentene, gjennom Studentparlamentet, som forvalter pengene.

ILLUSTRASJON: ODIN DRØNEN

– Om Wroldsen mener at kjøp av kjoler og smoking er god bruk av disse pengene, får det stå for hans regning, sier han.

Wroldsen svarer følgende på kritikken:

– Jeg tror det er i studentenes interesse at deres tiltalsvalgte blir godt ivaretatt, så de kan gjøre den jobben studentene har valgt dem til. Arbeidsutvalget mangler en

rekke av de godene man har ellers i arbeidslivet, og jeg mener dette er et enkelt og rimelig tiltak som kunne gjort arbeidsvilkårene litt bedre, sier han.

– Det vil fremdeles være et betydelig økonomisk offer for de aller fleste å stille til arbeidsutvalget, målt opp mot lønnsnivå ellers i samfunnet.

universitas@universitas.no

Trenger du bil av og til?

Da er non-profit bildeling skikkelig smart! Både for lommeboka, tidsklemma og miljøet. Velg bilen du trenger når du trenger den, døgnet rundt, og betal kun for tiden du bruker og antall km du kjører. Drivstoff, bom og forsikring inkludert.

Vi tar oss av alt det praktiske, så du kan nyte friheten av tilgang til bil KUN når du trenger det.

Hvorfor velge Bilkollektivet?

Non-profit bildeling

100% delt og eid av medlemmene, det kaller vi ekte delingsøkonomi!

Bil på minuttet

Reserver døgnet rundt i appen, både spontant og frem i tid.

Flest og best kjøretøy

Stort utvalg av nye, godt utstyrte biler med alt av sikkerhetsutstyr.

Alt inkludert

Bompenger, drivstoff/hurtiglading og forsikring er inkludert i prisen.

1. Bli medlem

Er du over 18 og har lappen kan du bli medlem og medeier i bilpoolen.

2. Reserver bil

Velg biltype og reserver døgnet rundt i appen. Spontant eller frem i tid.

3. Kjør!

Lås opp med medlemskortet, kjør hvor du vil, og lever bilen der du hentet den.

Supertilbud!

Bli studentmedlem på **bilkollektivet.no** med kampanjekode: UNIVERSITAS innen 31 des. og få gratis årskontingent første året.

Studentenes borg

Det har gått 20 år siden Lisbeth Dyrberg tok over som direktør for Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus. I løpet av de 20 årene har ikke Universitas fått henne i tale. Før nå.

Jubileum

tekst Jens Lægneid
foto Gina Grieg Riisnæs

Lisbeth Dyrberg er på mange måter en slags borgermester for studentene i Oslo.

Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) er organisasjonen som leverer de tjenestene studentene trenger, men som ikke studiestedet fikser selv. Det gjør at organisasjonen Dyrberg leder er stor. Så stor at du sannsynligvis har brukt tjenestene, selv om du ikke visste det. Har du trent på Athletica? Har du spist i studentkantina? Bruker du helse-tjenestene på Blindern? Bor du i studentbolig? Har du kidsa dine i barnehagen på campus? Har du hatt karriereveiledning? Har du vært med på studentslippet i fadderuka? Har du drukket pils på Union 864? Hun som er ansvarlig for alt dette, er Lisbeth Dyrberg.

Jubileum

Dyrberg står utenfor kantinen til Eilert Sundts hus på Blindern. Vi rekker ikke inn døren engang før hun begynner å snakke om det nyeste påfunnet til SiO: «Eat & meet», et konsept der studenter kan få spise for en billig penge, men må tåle å by litt på seg selv. Direktøren er synlig stolt når hun trekker frem at konseptet har stadi flere besøkende.

– Det er sånn SiO skal være, vi vil at studentene skal sitte igjen med en følelse av å være invitert til å delta, sier hun.

Dyrberg ser litt ekstra på de mange søte fristelsene i kantinen. Hun er tannlege og spøker med at det er viktig med sanne fristelser for at tannlegene ikke skal bli arbeidsledige.

SiO ble grunnlagt i 1939 og fikk Dyrberg som direktør i 1999. Dette gjør at Dyrberg utgjør en betydelig del av historien til SiO. Likevel har det, uten noen form for brask eller bram, skjedd to jubileer i år. SiO har fylt 80 år, og Dyrberg er inne i sitt 20 år som direktør.

– Jeg er ikke så god på å feire det vi har gjort. Jeg er mer opptatt av å utvikle og levere fremover.

Veien til SiO

Det er tydelig at Dyrberg helst vil snakke om det som ligger foran, og aller helst vil hun slippe å snakke om seg selv.

Etter hvert går hun likevel med på å dele litt av sin historie, og gir

en smakebit av reisen frem til direktørsetet.

– Jeg studerte odontologi på syttitallet, først to år i Bergen og deretter resten av studiet i Oslo. Norge var annerledes den gangen. Da ble studiestøtten bestemt etter inntekten til foreldrene. Hadde foreldrene høy inntekt kunne man ende opp med lite eller ingen studiestøtte. Det var likevel ikke sånn at mine foreldres inntekt var noen garanti for at jeg fikk penger hjemmefra, sier hun og legger til:

– Jeg er glad akkurat det er endret. Men studentene har det ikke romslig nå heller. De har ikke fått være med på velferdsutviklingen resten av samfunnet har hatt.

Studentene holder oss skjerpet, de er ikke redde for å stille kritiske spørsmål

Lisbeth Dyrberg, direktør for SiO

Etter studiene bega Dyrberg seg ut i yrkeslivet. Hun har vært distrikstannlege i Sverige, i FN-tjeneste i Midtøsten og personaldirektør i Lufttransport AS. Så bestemte hun seg for å prøve et nytt felt, langt fra både Grønland og Midtøsten, nemlig studentvelferden i Oslo. Hun ble personaldirektør i SiO.

Det som møtte henne var en samskipnad styrt av en høyt elsket direktør. Kjetil Flatlin styrte organisasjonen med et stort hjerte, sies det. Ti år senere kom dagen da han skulle gå av og SiO trengte en ny direktør.

Dyrberg hadde ikke bestemt seg for om hun ville fortsette i SiO, eller gå løs på nye utfordringer. En ny direktør måtte likevel ansettes, og Dyrberg begynte å vurdere muligheten for å slå seg til ro i Oslo. Overgangen fra personaldirektør til direktør ville ikke nødvendigvis bli så stor, siden hun allerede var godt vant til å jobbe med de ansatte. Hun ville likevel styre organisasjonen noe annerledes, og bestemte seg for å satse på tydelige ambisjoner, ansvarsbevissthet og trygg økonomi.

Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus

- + Opprettet i 1939
- + 9000 studentboliger som huser 11.000 studenter
- + Omlag 40 spisesteder og kafeer
- + 550 barnehageplasser for studenter
- + Leverer tjenester til 67.500 studenter fordelt utover 25 studiesteder
- + Omsatte for 1.152.000.000 kroner i 2018, ifølge SiO-styrets årsberetning 2018

Dyrberg ble tilbudt stillingen som direktør. 20 år senere virker det kanskje ikke ut som hun enda har slått seg til ro, men det virker som hun har funnet seg til rette.

På vei fremover

Dyrberg vil snakke om ambisjonene til SiO og studentboligprosjektene. I 2011 satt de seg mål om å bygge 4000 nye studentboliger innen 2020. Den gangen var det et hårete mål, men Dyrberg virker ikke som hun angrer på at de satte seg det. Slutten på perioden nærmer seg nå, og alle de 4000 boligene blir ikke innflytningsklare for utgangen av 2020.

– Det blir stadig medieoppslag rundt studiestart om nye studenter som ikke finner seg et sted å bo. Hvor mange boliger må bygges for å løse dette gjentakende problemet?

– Det er nok ikke lurt å låse seg til et konkret tall. Vi må bygge nok til at vi har en markedsregulerende effekt på boligmarkedet for øvrig, men samtidig må vi være forsiktige så vi ikke bygger oss til lediggang.

Med studenten som sjef

Selv om Dyrberg sitter i direktørstolen, er det studentene selv som bestemmer over SiO. De velger halvparten av de ti styremedlemmene, blant dem en styreleder som også er student. Styreleder er sjefen til Dyrberg. Dette innebærer at hun får ny sjef ganske ofte, da en student sjeldent sitter mer enn to år som styreleder. Den nåværende styrelederen, Vetle Bo Saga, skal snart gå av og derfor har alle SiO-studenter teknisk sett mulighet til å bli valgt når valget avholdes i Velferdstinget i Oslo og Akershus 9. desember.

Dyrberg vet ikke hvem som blir den neste sjefen hennes, men anser ordningen som positiv.

– Studentene holder oss skjerpet, de er ikke redde for å stille

kritiske spørsmål. Samtidig har jeg stor glede av å jobbe tett med studentene i styret. Det er flott å se ulike personer vokse i rollen som styreleder.

I en periode ble studentene fratatt sjefsrollen i studentsamskipnadene av regjeringen. Da slo Dyrberg et slag for at studentene skulle få tilbake makten. Hun mener studentstyringen burde være reell, og ble stolt da studentene fikk tilbake makten over SiO. Hun snakker varmt om en rekke tidligere styreledere og røper at hun faktisk fortsatt har kontakt med flere av dem i dag.

Lønnen

Selv om dette er første gang Dyrberg blir intervjuet i Universitas, er det langt fra første gang hun har figurert i avisen. Universitas omtaler ofte lønnstoppene i akademia, og der havner alltid direktøren i SiO. Dette har vært gjenstand for mye kritikk fra ulike hold, hvilket har gjort Lisbeth Dyrberg til et kjent navn for faste lesere. Hun har ikke lyst til å snakke om lønnskritikken, men det er tydelig at tematikken opp-tar henne.

Jeg er ikke så god på å feire det vi har gjort. Jeg er mer opptatt av å utvikle og levere fremover

Lisbeth Dyrberg, direktør for SiO

– Føler du at dere får mye kritikk?

– Jeg hadde ønsket meg en studentavis som bidro til å gjøre studentene stolte. Universitas må selvsagt påpeke kritikk når det trengs, men jeg skulle gjerne sett at de samtidig hadde en høyere ambisjon om å bygge fellesskap blant studenter.

Dyrberg tenker litt. Hun veier hvert ord nå.

– Dere må ikke glemme at vi er mennesker, mennesker som går på jobb hver dag for å gjøre en innsats. Det er mange små tiltak som gjøres hele tiden, det hadde vært fint å se dem løftet frem, sier hun.

– Jeg er opptatt av å legge til rette for at unge kan lykkes. Det er derfor vi drar på jobb hver dag i SiO.

universitas@universitas.no

germester

På toppen: Dette er Lisbeth Dyrberg, kvinnen som leder milliardorganisasjonen SiO.

Klimaverstinger kan få rødt kort i ny universitetskonkurranse

Statsråden ønsker at universitetene og høyskolene skal vise vei til et grønnere Norge.

Klima

tekst Joachim Waade Nesseemo

– Vi håper jo at vi skal få ned klimaavtrykket til sektoren, sier forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø (V) til Universitas. Hun inviterer landets universiteter og høyskoler til å delta i en konkurranse om å kutte mest i sine klimagassutslipp.

Konsulentselskapet Asplan Viak har nå, på bestilling fra departementet, foreslått åtte hovedkategorier for utslipp.

Nybø forestiller seg et scoreboard-system for konkurransen: Institusjonene får grønt, gult eller rødt kort, avhengig av hvordan de gjør det.

– Jeg tenker at dette skal være en litt morsom måte å få rettet søkelyset mot et viktig tema på.

Stor sektor, store muligheter

Statsråden opplyser at nesten 300.000 studenter og 38.000 ansatte er tilknyttet sektoren, som forvalter et samlet campusareal på 3,4 millioner kvadratmeter.

– Universitetene og høyskolene utgjør en stor sektor, og jeg mener at vi må leve som vi lærer. Dette er den sektoren som vet mest om konsekvensene av klimaendringene. Nå må vi også gjøre det vi kan for å redusere våre utslipp, sier hun.

I en pressemelding kommer det frem at departementet skal starte med å få systematisk oversikt over det fysiske ved klima- og miljøaspekter på campus. Samtidig vil de på lengre sikt også gjerne ha med hvordan universitetene og høyskolene prioriterer forskning og undervisning knyttet opp mot klima og det grønne skiftet.

– Våre universiteter og høyskolars viktigste oppdrag er hva de kan gjøre i forskning, og å få bærekraftsforståelsen inn i utdanningene sine – det har mest *impact*, sier Nybø.

Mot et felles mål

Statsråden mener det gjøres mye godt arbeid i sektoren, og ønsker

Dette skal institusjonene vurderes på

- + Reiser (flyreiser og reiser til og fra arbeid og studier)
- + Avfall (fra daglig drift og byggeprosjekter)
- + Innkjøp og anskaffelser (bl.a. IT-utstyr, møbler, papir og annet materiell)
- + Mat og servering (bl.a. hvor mange vegetarmåltider servert, mengde rødt og hvitt kjøtt kjøpt inn, mengde matavfall)
- + Vannforbruk
- + Bygg- og materialbruk (også gjenbruk av materialer)
- + Energibruk (inkludert egenprodusert elektrisitet og varme)
- + Økologi (forslag om kartløsning som viser bidrag til biologisk mangfold)

at konkurransen kan få universitetene og høyskolene til å strekke seg enda lenger. Hun håper at universitetenes arbeid skal kunne vise andre hvordan omstillingen til lavutslippssamfunn kan skje.

Dette er den sektoren som vet mest om konsekvensene av klimaendringene. Nå må vi også gjøre det vi kan for å redusere våre utslipp

Iselin Nybø, forsknings- og høyere utdanningsminister

– Om andre sektorer kan gjøre noe tilsvarende, er det bare bra. Dette er et område hvor man ikke kan holde på gode ideer alene. Å redusere utslipp er et felles mål.

Konkurransen skal videreutvikles frem til januar, når startfløyten går. Frem til da skal institusjonene involveres, og Nybø åpner for at det kan bli endringer, både før avspark, og underveis.

– Dette er ikke spikret ennå. Det skal være et levende dokument, sier Nybø.

universitas@universitas.no

pedagog —
studenteneSend **PS** til **02014**
og bli medlem i dag.
Gratis medlemskap!

— med hjerte for lærerstudenter

Barnehagelærer • Faglærer • Grunnskolelærer • Lektor
Pedagogikk • PPU • Spesialpedagogikk • Yrkesfaglærer

Rockefeller
music hall - oslo

John Dee

≡ Sentrum ≡
scene

FÅ BILLETTER!

JONIS JOSEF

PRESENTERER:
WOKE

SS / **LØRDAG 30. NOVEMBER**
+ SUPPORT: MAGAN GALLERY
BILL. KR. 300,- + BILL.AVG
18 ÅR LEG. (HOVEDSAL) – FRI ALDER (GALLERI)

Flere
artister
annonseres
snart!

The Last Party

**ORAL BEE &
MR. PIMP-LOTION
LARSIVELI**

SS / **FREDAG 20. DESEMBER**
BILL. KR. 390,- + BILL.AVG 18 ÅR LEG.

HVORFOR DET

STUDENT-
RABATT!

**TROND-VIGGO TORGENSEN
MED STEINAR SAGEN**

RF / **TORSdag 16. JANUAR**
BILL. KR. 270,- / 220,- (STUD.) + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

THE GOOD THE BAD AND THE ZUGLY

RF / **FREDAG 31. JANUAR**
BILL. KR. 300,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

goldlink™

RF / **MANDAG 2. DESEMBER**
+ support: AL AMIN
+ DJ-SUPPORT: PERSONA
BILL. KR. 320,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

SINSENFIST

JD / **FREDAG 20. DESEMBER**
BILL. KR. 200,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

Pom Poko

RF / **FREDAG 17. JANUAR**
+ SUPPORT: TACOBITCH
BILL. KR. 250,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

STUDENT-
RABATT!

**KEVIN KILDAL
– SKAMLAUS –**

JD / **FREDAG 7. FEBRUAR**
BILL. KR. 275,- / 250,- (STUD.) + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

AKTUELL RAPPORT

VOL. 4
mytisk
SEKTLÆDER
INGEN MADE

STUDENT-
RABATT!

SIRI KRISTIANSEN, ESPEN LERVAAG,
HENRIK FLADSETH, SOFIE FRØYSAA
OG TORBJØRN RØE ISAKSEN

JD / **ONSDAG 4. DESEMBER**
BILL. KR. 190,- / 150,- (STUD.) + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

Linni

JD / **FREDAG 27. DESEMBER**
BILL. KR. 200,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

EKSTRASHOW!

KATASTROFE

SS / **LØRDAG 18. JANUAR**
BILL. KR. 300,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.
DØRENE ÅPNES KL. 17.00

Sløtface

STUDENT-
RABATT!

RF / **LØRDAG 15. FEBRUAR**
BILL. KR. 225,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

ROCK CINEMA BAR & KINO I SAMARBEID
MED SF STUDIOS PRESENTERER:

Countdown
DEATH? THERE'S AN APP FOR THAT.

– EKSKLUSIV FØRPREMIERE

RF / **TORSdag 5. DESEMBER**
FRI ENTRÉ. 18 ÅR LEG.

TOMMY TEE
PRESENTERER:

NORSKE BYGGEKLOSSER 20 ÅR

TOMMY TEE / WARLOCKS / MAE
DIAZ / SON OF LIGHT / DJ HERKULES

EKSTRASHOW!

RF / **LØRDAG 4. JANUAR**
BILL. KR. 400,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

P-Flow

JD / **LØRDAG 18. JANUAR**
BILL. KR. 150,- + BILL.AVG 18 ÅR LEG.

ÁSGEIR

RF / **MANDAG 24. FEBRUAR**
BILL. KR. 325,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

OSLOESS

EKSTRASHOW!

RF / **TORSdag 19. DESEMBER**
SPECIAL GUEST: ERLEND ROPSTAD
KL. 19.00: INKLUDERT AKUSTISK KONSERT / KR. 420
KL. 21.00: KUN ELEKTRISK KONSERT / KR. 350
BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

STANDUP PÅ ROCKEFELLER

RF / **LØRDAG 11. JANUAR**
BILL. KR. 175,- / 125,- (STUDENT) + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

TIX

SS / **LØRDAG 25. JANUAR**
BILL. KR. 300,- + BILL.AVG. 18 ÅR LEG.

Tones And I

RF / **MANDAG 16. MARS**
+ SUPPORT: BILLY DAVIS
BILL. KR. 265,- + BILL.AVG. FRI ALDERSGRENSE.

Brorskap i ellevte etasje

Over Tuborg og micropop snakker Vedran og kompisen om livet. – Om bare alle skjerpet seg litt hadde ting forandret seg. De eneste problemene vi har er de vi har laget selv.

Bosnia-Hercegovina

tekst Endre Ugelstad Aas
foto Marthe Thu

– Jeg trener martial arts fire ganger i uken. Med radikale serbere og radikale bosnjaker. I sånne omgivelser snakker man ikke om forskjellene.

Heisen til ellefte etasje funker ikke. Vi må ta beina fatt. Lyset er slått av, og vi finner ingen bryter. Men i åttende etasje lyser en gullsprayet lenestol opp trappegangen. Tre etasjer til, verten venter i døra. Det er lørdag kveld i Sarajevo, og Universitas er invitert på vorspiel hos

Til daglig jobber han som tolk og fikser for utenlandske journalister. Med sine brede skuldre og det vennlige smilet, er han av typen du føler deg trygg ved siden av. Etter oss kommer kameraten (25) inn døra, bærende på en sekspakning med Tuborg. Han jobber som IT-konsulent i den bosniske hæren. Begge trener de kampsporten MMA på den samme gymmen. Musikken veksler mellom balkansk turbofolk og soundtracket fra GTA Vice City. Roger nøyer seg med én øl. For Vedrans blir det fire.

– Vi respekterer farsfiguren - de sterke mennene, som Putin. Hvis han var bosnisk ville vi ha stemt på ham, alle sammen: serbere, kroater og muslimer.

– Da jeg gikk på ungdomsskolen, var det nesten umulig å date en jente med en annen religion. Men hva skulle jeg gjøre, da? Nesten alle i Sarajevo er muslimer.

Sarajevo

- + Hovedstaden i Bosnia-Hercegovina
- + 275.524 innbyggere. I 1991 var antallet 361.735
- + Åsted for mordet på erkehertug Franz Ferdinand 28. juni 1914. Også kjent som skuddene i Sarajevo - den direkte foranledningen til første verdenskrig
- + Vertskapsby for olympiske vinterleker i 1984
- + Beleiringen av Sarajevo under Bosnia-krigen varte i 1425 dager mellom april 1992 og februar 1996. Dette er den lengste beleiringen av en hovedstad i moderne krigshistorie. 13.952 mennesker mistet livet som følge av kamphandlingene, mangel på forsyninger og de kalde vintrene

Kilde: Wikipedia

HÅRSÅR BE

DET SKJER I 20-ÅRENE, OG DU ER IKKE ALENE OM DET. NOE UTENPÅ HODET DITT FORANDRER SEG. MEN VIKTIGERE ER DET SOM SKJER DER INNE.

TEKST: Endre Ugelstad Aas

Det begynte en sommerdag i slutten av tenårene. De første gylne hårstråene dalte i sakte film ned mot badegulvet, og jeg stod lamslått igjen foran speilet. Brukte jeg simpelthen for mye hårvoks? Var det kanskje noe gærent med sjampoen jeg hadde lånt av min bestemor? Etter å ha fått summet meg, kom jeg fram til at jeg var for ung til å miste håret. Med dette begynte også den første perioden med benektelse. Heldigvis skulle det enda gå noen måneder før de nærmeste rundt meg begynte å legge merke til de uvanlig høye vikene som skjulte seg bak den blonde panneluggen.

Som oftest er det av mødre en først får høre det: «Begynner du å bli litt tynn der oppe?» tilhører ikke spørsmålene en usikker 17-åring ønsker å bli konfrontert med. Likevel tok hun det hele med stormende ro. Jeg kom jo tross alt fra to familier med skalla mannfolk. Dermed var det vel bare et spørsmål om tid før det samme skulle skje med meg. Samtidig prøvde jeg så godt som mulig å gjøre det til min personlige hemmelighet.

Gjennom oppveksten gjaldt det å være mest mulig normal, gli sømløst inn i klasserommet og guttegjengene, bruke de samme merkeklærne – ha den samme frisyren som alle andre. Snart skjønte jeg at dette ikke lenger ville være mulig, og dagen jeg kjøpte den første baseball-capsen ble starten på en ny fase med benektelse av det som gradvis bare ble et synligere faktum.

Fort ble jeg «han med capsen», turte ikke ta den av meg noen steder. Bare i gymtimene og på fotballbanen var jeg nødt til å lufte de stadig tynnere hårlokkene. I lengre tid vegret jeg meg for å spise på restaurant, gå inn i kirker, ja generelt enhver anledning hvor hodeplagget måtte vike for de sosiale normene. Jeg hadde den til og med på meg hos legen, og inn i røntgenrommet da jeg skulle ta bilde av kneet. Uten capsen følte jeg meg naken. Uten capsen skilte jeg meg ut. Uten capsen hadde jeg ingen selvtillit. Jeg fikk med tiden en ganske fin samling. Passet alltid på at de stod i stil med resten av antrekket. Når jeg tenker tilbake, hadde jeg kanskje ikke klart meg uten?

Besøkene hos frisøren var det vanskeligste. Det synlige beviset på at de noen hundre hårstråene som daglig ble revet vekk i møtet med tyngdekraften, aldri ville finne tilbake dit de hørte hjemme. Derfor likte jeg best å klippe meg i utlandet. Her trengte jeg ikke å forsvare det uvanlig høye hårfestet for samtalekåte saksekunstnere. En god samtalepartner var riktignok en frisør på Bislett som selv nylig hadde begynt å miste sitt hår, men med en vidunderkur i form av noen svindyre vitamintabletter hadde vunnet det tilbake. Jeg vet ikke om det var et snev av genuin medfølelse, eller bare kjølig forretningstef, men i månedsvis knasket jeg til ingen nytte for harde livet på et utvalg rabatterte tabletter. Spesialsjampoer og oljer ga også lovnader om forbedring, men innerst inne visste jeg nok at det var sånn det måtte bli.

NEKTELSE

Da jeg begynte på universitetet, ble capsen bare en større og større dinosaur fra en usikker tenåringstid. Likevel klarte jeg ikke å frigjøre meg fra den. Capsen tjente nærmest som en forlengelse av mitt eget legeme, en integrert del av min egen personlighet. Godt med kom den også når de første tegnene til måne begynte å anskueliggjøre seg på en frisørsalong i Roma. Var det kanskje på tide å trekke frem barbermaskinen? Gradvis skjønte jeg at hodeplagget måtte vike for vikene om jeg skulle bli tatt seriøst som den fyren jeg ønsket å være. Smått komisk var det derfor når tanten min en sommerdag, på det samme feriestedet hvor de første hårstråene hadde flyktet fra hodebunnen fem år tidligere, kommenterte at jeg lignet på Tintin. At jeg lignet på en ung utgave av bestefar ble også en gjenganger i familiesammenheng, noe jeg for så vidt fint kunne leve med.

Naturlig hårtap er en langsam prosess. Fra de første hårstråene faller av til issen er blank og skinnende, går det gjerne mange år. I ung alder kan den også oppleves som ensom og urettferdig. For en allerede usikker tenåring ble hodeplaggene et skall som beskyttet meg fra frykten for å bli oppfattet som annerledes. I ettertid har jeg innsett at jeg med hell kunne brutt meg løs fra dette mye tidligere. Jeg kastet capsen i mitt 23. leveår og har ikke angret siden. Endelig slapp jeg å gjemme min egen sjeanse bak amerikanske milliardfranchiser jeg ikke hadde noe forhold til. Farvel New York Rangers og Boston Red Sox. Å kvitte seg med alt, ta saken ned på millimeternivå, var derimot ikke et spørsmål. Følgelig gikk jeg lenge rundt med noe i nærheten av en munkekrans, og jeg kjente for første gang på følelsen av at det ikke nødvendigvis var så dumt å skille seg litt ut. Besøkene til frisøren ble også mer hyppige, og skammen som jeg hadde båret på gjennom hele min sene ungdomstid virket nå tilbakelagt. Hvorfor tviholdt jeg da på restene, som tross alt fortsatt var ganske fyldige?

Det endelige oppgjøret med min premature genetiske skjebne tok jeg i København våren 2019. «Jeg vil gjerne ha en barberklipp», var oppfordringen til frisøren, som uten å nøle stilte maskinen inn på 3 mm. For første gang på nesten et tiår gikk jeg fornøyd ut av en frisørsalong. Å dra hånden over bakhodet hadde aldri følt deiligere. Min bror var den første til å kommentere den lille forandringen; mange andre skulle følge etter. Da jeg noen måneder senere satt i solsteken utenfor Georg Morgensternes hus med et ferskt vitnemål i hånden, var det sammen med flere av dem jeg hadde begynt på Blindern med for nesten seks år siden. «Den capsen var det bra du kasta, Endre», lød den enstemmige konklusjonen, «en dinosaur fra svunne tider». Trolig var det nettopp det den hadde blitt, selv om en liten del av meg alltid vil savne den.

Ifølge pappa ligner jeg nå på jazzpianisten Tord Gustavsen. Heller det enn Tintin, får være den midlertidige konklusjonen. Caps-samlingen ligger nå til salgs på Finn.no. Så langt er det ingen som har slått til.

KULTUR

kulturredaktør: **Maria Store**
mariastore97@gmail.com 415 82 126

En blottlagt forestilling

Modig: De tre unge skuespillerne måtte ta noen runder med seg selv, før de bestemte seg og takket ja til å spille i verdens første pornomusikal.

Vi har vært opptatt av å skape et trygt rom. Alt som skjer her på øvingene, forblir her

Vilde Bodsberg, skuespiller

Leketøy: Skuespillerne har utforsket mye, men landet på å ikke benytte dildoer i forestillingen. Alt skal mimes.

Dildoer, camming, deepthroating og onani. Hvordan ser det ut om man lager humor av pornografi? Universitas ble med på veien til verdens første pornomusikal.

Pornoteater

tekst Synnøve Berg Meisingset
foto Marthe Thu

– Du kan få være med på resten av øvingen, men da må du også være naken.
Regissør Aslak Maurstad ser på meg som om han akkurat har sagt noe helt ordinært, som «velkommen til øving, du kan sitte her».
For å gjøre nakenhet mindre ubehagelig har menneskene bak den mye omtalte pornomusikalen «Gullstrupen» innført en ufravikelig regel – når skuespillerne øver på nakenscenene, må alle i rommet være nakne, som en slags solidaritets-handling. Og med «alle» er journalister inkludert.
Å være kliss naken i en kald og belyst loftsleilighet på Torshov med tre fremmede mennesker, er noe som byr de aller fleste imot, meg selv inkludert. Likevel blir kontrasten så åpenbar når man tenker på hva skuespillerne har i vente om noen dager. De skal være nakne foran 350 mennesker, mens de synger og skuespiller! Akk, en journalist skal og må være modig.
– Nå som vi har en ny person med oss, må vi ta litt ekstra hensyn. Vi kler av oss i hvert vårt hjørne, med ryggen til. På én, to, tre snur vi oss.
I et mikrosekund minner situasjonen likevel om å stå på timeteren, hvor man med klump i magen gjør seg klar til å hoppe i sjøen. Alt man vil er å snu og gå ydmyket ned trappene fra stupebrettet. Men, selv om folk sier det motsatte, så er det en skam å snu.
– Okei, er dere klare? Én, to, tre.
Det som sprer seg i rommet er ikke annet enn et stort antiklimaks. Den ubehagelige og pinlige følelsen er forbigående. En regissør, to skuespillere og en forstumlet journalist står nakne i hvert sitt hjørne i et kjølig rom og nesten nikker anerkjennende til hverandre.
– Sånn! Da kjører vi «mislykket sex»-scenen.
– **kremt** *Må jeg stå, eller får jeg lov å sitte?*
Regissør Maurstad nikker anerkjennende og peker på stolen.

Humoristisk porno

– Det er sjeldent jeg ler av porno, sier regissør og skuespiller Maurstad. Selv om han i utgangspunktet ikke finner porno humoristisk, ligger det likevel et Word-dokument på Mac'en hans fra 22.oktober 2018 som heter «pornomusikal». Dokumentet ble til en utarbeidet idé, ideen ble til en «pitch», som til slutt resulterte i en faktisk forestilling – en humoristisk pornomusikal ved navn «Gullstrupen». Musikalen er en del av musikkteaterfestivalen Musikal-i-teten som arrangeres av studenter ved Musikkteaterhøyskolen.
– Jeg ville finne ut om det å krysse to så usannsynlige sjangere som porno og musikal, automatisk blir morsomt. Bare fordi de passer så dårlig sammen. At noen synger og har sex samtidig, er jo umulig!
Om Gullstrupen vil lykkes i å få publikum til å trekke på smilebåndene vil tiden vise, når pornomusikalen om bare noen dager har premiere på Sentralen i Oslo. I mellomtiden har skuespillere og regissør en hel del arbeid igjen. Og jeg henger nakent på. ➤

◀ Kleint eller morsomt?

– Skal vi ta scenen med eller uten klær?

Ny dag, ny øving. Skuespillerne har bestemt seg for å alltid ha på klær når de øver på scener som ikke er ferdig laget. Det vil føles litt rart å improvisere fram scener uten klær, mener de.

Det står en malplassert 120-seng midt på gulvet. Alt ved sengen tilsier at den er veldig dårlig egnet for sex, i alle fall porno. Den har grått laken, ingen dyne og knirker bare man kommer borti den. På et bord i enden av rommet, ligger noe som likevel får opp pornofaktoren – en stor, rosa dildo. Skuespiller Vilde Bodsberg (25) kaster seg med ryggen ned i den knirkete sengen og legger beina over hodet i en slags yoga-positur.

– Vi tar det med klær, scenen er ikke helt satt enda, sier hun smilende.

Bodsberg har skuespillerutdanning fra Bårdar og Nord universitet. Hun, Sebastian Kjær (23) og Emil Nikolai Stang (23) utgjør de tre hovedrollene i det som ser ut til å være tidenes første pornomusikal. Kjær har bakgrunn fra skuespillerlinjen på Westerdals og Stang studerer tekst og skribent på samme skole.

– Vi vil teste hva som gjør noe morsomt, sier medprodusent August Jorfald.

Teamet rundt musikalen jobber på spreng, og det kan virke som om premierenervene begynner å innta kroppen. Fungerer det å ta noe så omdiskutert og tabubelagt som porno ut på en scene? Og er det mulig å være naken og morsom på samme tid?

– Det er veldig sårbart, for i det sekundet skuespillerne blir usikre ... Ja, fallhøyden er stor, avslutter produsenten.

Latter og glede: – Det er ikke noe spennende å se dere nakne, fleiper Vilde til sine medskuespillere.

Det hellige punktet

Universitas blir tatt hjertelig imot på atter en øving, med forbehold om at vi tar så lite plass som mulig. Premieren er nemlig bare seks dager unna, og «Gullstrupa» er langt fra ferdig. Men slapp av, i teaterverden er seks dager som et helt år, for det er i denne perioden stykket blir til, beroliger regissør Maurstad oss.

– La oss ta «mislykket sex»-scenen. Med klær!

Skuespillerne øver seg gjennom scene for scene, og skillet mellom regi og skuespill flyter over i hverandre. Regissør Maurstad forteller at de jobber etter en metode som innebærer at manuset blir til og improvisert underveis i fellesskap.

Så, tilbake til scenen med den fryktinngytende tittelen «mislykket sex».

– Skal jeg slikke deg? spør karakteren Daniel (Sebastian Kjær) fra scenen. Den utvalgte mottaker av tilbudet er Lea (Vilde Bodsberg), kjæresten til Daniel.

– Husker du vi snakket om klitoris, Daniel? Prøv å finne den. Litt lenger ned. Hmm, nææ ... Samma det.

Lea virker frustrert over at kjæresten ikke finner fram til det hellige punktet. Skuespiller Kjær beveger hodet opp og ned, fram og tilbake mellom bena til Bodsberg. Regissøren bryter inn:

– Lag lyder som om du digger det, instruerer han, hvor Sebastian følger opp med ... Du skjønner.

Popstjerne eller pornostjerne?

– Du er sjukt flink til å ta to dildoer i munnen, helt amazing!

«Gullstrupa» forteller, eller synger, historien om Lea som driver med *camming*. Hun elsker sitt hemmelige liv som *cam girl*, men hun elsker også livet sitt som popartist. Til slutt må hun velge. Skal hun fortsette livet som popstjerne eller skal hun gå tilbake til livet som pornostjerne? Og hva skal hun si til kjæresten sin Daniel, som ikke vet noe om Leas pornobakgrunn?

– Vi har vært opptatt av å skape et trygt rom. Alt som skjer her på øvingene, forblir her. Vi forteller ingenting til noen andre, forteller stykkets kvinnelige skuespiller Bodsberg.

Skuespillerne evner å få noe så omdiskutert og tabubelagt som porno, til å virke avslappet og naturlig. Hvordan får man til det?

– Vi har snakket oss gjennom alt. Hvilket forhold vi har til egen kropp og hvordan vi synes det er å være nakne med andre. Vi har for eksempel snakket om hvordan det føles mens vi kler av oss, fortsetter hun.

Bodsberg forteller at hun har vært veldig opptatt av å skille mellom privat-Vilde og skuespiller-Vilde. I det sekundet klærne tas av, går hun direkte inn i rollen som Lea.

– Det har ikke vært seksuelt i det hele tatt. Det har vært jobb og kropp. Også har det vært undring over kropp, som har vært fint og befriende.

De tre unge skuespillerne måtte ta noen runder med seg selv før de bestemte seg for å takke ja til rollen som pornomusikal-skuespillere. Skuespiller Stang for-

Ugh: Karakteren Lea har et talent for både å *deepthroate* og synge, og går derfor under navnet Gullstrupa.

Jeg synes det er greit å være naken, men jeg har ikke lyst til å gjøre noe seksuelt

Emil Nikolai Stang, skuespiller

teller at innholdet i forestillingen er bygget på skuespillernes ønsker og grenser.

– Jeg synes det er greit å være naken, men jeg har ikke lyst til å gjøre noe seksuelt, som å onanere, på scenen, forteller han.

Hensynet til skuespillerne har vært det viktigste, ifølge regissør Maurstad. De har hele veien hatt en tillitsperson og har kunne trekke seg når som helst. Dessuten har de også vært med på å forme forestillingen og skrive manuset. Det ligger mye makt i det.

Folk overdriver

I øvingslokalet på Torshov virker det som om alt er på stell. Men allerede flere uker før premieren, har flere fått med seg at at Gullstrupa settes opp, og debatten går hardt for seg på sosiale medier: «Kan noen anmelde dette?!», «Så oppmerksomhetssyke de er!» og «Skal hun virkelig suge pikk på scenen?» er noen av kommentarene.

Kjær og Stang scroller gjennom kommentarfeltet tilknyttet en publisert VG-sak om stykket. De to unge mennene nesten fnysjer av det de leser.

– Er dette prosjektet annerledes å jobbe med enn andre prosjekter?

– Hvordan da?

De to skuespillerne har mobilen med VG-artikkelen i hånden. Det virker ikke som det jeg sikter til, nakenheten, faller inn i hodet på skuespillerne.

– Gjør tematikken det annerledes? Nakenheten?

– Nei, egentlig ikke.

– Det er jo mange som har vært naken på scenen før. Jeg har noen venner som var på et teaterstykke i Helsinki hvor skuespillerne faktisk hadde sex på scenen. Det er jo ganske sykt, forteller Kjær.

– Jeg synes reaksjonene er overdrevet, sier Stang.

Ukjente menn i innboksen

En intens øving nærmer seg slutten. Fra musikalsang, onanering og deepthroating, tar skuespillerne seg en velfortjent «pause». Til vanlig studerer Stang tekst og skribent på Westerdals, og han setter seg på et rom for å skrive eksamen. Bodsberg setter seg ned for å tegne rekvisitter til en annen teaterforestilling hun er aktuell med.

Vi vil vise at kvinner kan drive med sexarbeid og ha det fint med det

Vilde Bodsberg, skuespiller

– Jeg har hatt alt for mye å gjøre i det siste, sier Bodsberg nesten heseblesende. På spørsmål om hva hun tenker om å spille karakteren Lea, tar hun frem mobilen. Etter at VG publiserte saken om stykket, har flere tatt kontakt med Bodsberg. I Facebook-innboksen hennes ligger det en rekke uåpnede meldinger fra godt voksne mennesker, som synes «Gullstrupen»-prosjektet mildt sagt er «spennende».

– Det er en mann som har sendt meg et bilde av hovedkarakteren i «The Shining». Han skriver at han har sikret seg billett og gleder seg til å se meg naken.

– *Har guttene i stykket fått tilsvarende meldinger?*

Bodsberg ser spørrende på Kjær.

– Nei, svarer han kontant.

På tross av tilsendte bilder av skumle filmkarakterer med øks, virker det ikke som det påvirker nervene til Bodsberg.

– Jeg klarer ikke å bli redd av sånne meldinger. Den verste tiden for meg var det døgnet hvor jeg fikk tilbudet om rollen og dagen etter da jeg takket ja. Jeg er en veldig ordentlig person, både som skuespiller og menneske. Jeg måtte spørre meg selv hva som egentlig var motivasjonen min for å være med.

En annen historie

– Kvinner som har kontroll i porno finnes. Jeg er så lei av å høre historien om «ikke driv med porno, livet ditt går til helvete». Det er ikke den eneste sannheten, sier regissør Maurstad.

Den etablerte sannheten om porno er unyansert og må utfordres. Han ønsker at «Gullstrupen» skal fortelle en annen historie, som ifølge ham selv aldri formidles.

– Vi vil vise at kvinner kan drive med sexarbeid og ha det fint med det.

Akkurat denne tematikken, kvinner i porno, er en stor kilde til debatt og provokasjon. Bodsberg har selv mange tanker om sin karakter, camming-Lea.

– Det har vært spennende å spille en rolle som faktisk vil drive med porno. Men hva er grunnen til at Lea vil det? Det er spennende å gå i dybden på.

Før samtalen om Lea rekker å rundes av, bryter noen inn.

– Skal vi starte øvingen igjen?

Klokken nærmer seg ni på kvelden, men i disse intensive øvingsdager er kvel-den ennå ung. Alt må være på plass før den store premieredagen, som er like rundt hjørnet.

Rosesermoni: Produsenten deler ut fine ord og blomster til alle involverte etter premieren.

Fest: Etter premieren drikker alle i produksjonen øl i det gamle øvingslokalet på Torshov.

Det har ikke vært seksuelt i det hele tatt

Aslak Maurstad, regissør

Pornopremiere

Køen inn til Sentralen brer seg ut i Øvre Slottsgate. Premieren ble utsolgt få timer etter at billettene ble lagt ut for salg, og produksjonen valgte å sette opp en ekstraforestilling samme dag for å dekke etterspørselen. Folk vil se porno-musikal.

Universitas er på plass utenfor Sentralen, klare for å innta salen for «Gullstrupens» ekstraforestilling.

Et forventningsfullt publikum fyller den høytidelige marmorsalen. Det er beroligende å se den unge gjennomsnittsalderen. Ingen eldre «The Shining»-menn i syne. Jeg prikker en ung mann på skulderen og lurar på hvordan han fikk høre om «Gullstrupen»-musikalen.

– Ehm, gjennom noen venner, tror jeg. Jeg visste ikke om innholdet eller noe sånt.

Han nesten unnskylder seg selv, men nå er det for sent å snu, for plutselig blir man tilskuer til en onanerende mann på storskjerm bak scenen. Lea sitter i den knirkete sengen midt på scenen og gjør det hun gjør best – camming.

Runking og *deepthroating* følges opp med sanger i god musikalstil. Med en stor plastikkdildo, debutterer karakteren Aron (Emil Nikolai Stang) på scenen med en sang om å runke bort problemene sine. Publikum ler hysterisk, og lager hoielyder.

Mot slutten av forestillingen synger Lea: «Turnélivet er ingen vakker drøm. Jeg kjenner kanskje savnet etter dildosprut og cum», og forestillingen er ikke til å ta feil av. Dette er en pornomusikal.

Neste mål: Salt

– Har dere ikke med øl? Dere kan få en her!

Produksjonen bak «Gullstrupen» fører uformell statistikk over hvor mange øl de drikker. For kanskje siste gang er produksjonen og skuespillerne samlet i loftsleiligheten på Torshov, men de er ikke kvitt den litt irriterende studentjournalisten riktig ennå.

– Jeg tenkte ikke et sekund på at jeg var naken! Ikke et sekund!

Skuespiller Bodsberg virker overbevisende når hun sier det. Under premieren brukte hun all energi på å fokusere på det praktiske. Å huske replikkene, å komme inn på rett tid, å synge rent, å være en overbevisende skuespiller. Dessuten virker det ikke som publikum tenkte stort over nakenheten.

– Folk har jo sett så mye verre, ikke sant. Vi har jo brukt så mye tid og energi på å advare publikum mot forestillingens innhold, så folk hadde kanskje sett for seg at det skulle være drøye.

Produsent Jorfald forteller at de har fått tilbakemeldinger som: «Jeg trodde det skulle være mye mer porno». Og det sier kanskje noe om hva unge mennesker er vant til. Å se nakne skuespillere synge om porno og imitere sex, er kanskje bare barnemat i forhold til hva man har tilgang til hjemme på rommet sitt.

Men publikum likte det de så, de lo høyt og ga skuespillerne stående applaus. Stemningen på etterfesten bærer preg av en overtenning og en lettelse over å være ferdig med forestillingen. Enn så lenge. Produsenten tar ordet.

– Folkens! Nå er det lagt ut billetter til Salt!

Lea er nemlig ikke ferdig med å være cam girl, det gjenstår å gjennomføre to forestillinger på Salt i Oslo. Men enn så lenge kan de, med klærne på, puste lettet ut og fylle munnen med øl.

DEBATT

debattredaktør: **Mikkel Ihle Tande**
debatt@universitas.no 988 62 913

KJØR DEBATT Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Det forferdelige blackboard!

«Blackboard er litt som black-face: Ikke greit i 2019» er tittelen på kommentaren til Under Dusken-journalisten Vegard Holt Sannesmoen. Hva slags politiske korrekt ræl er det trønder-skribentene legger opp til nå, tenker du kanskje?

– Oljelobbyen har kanskje stjålet barndommen til Greta Thunberg, men Blackboard har stjålet min ungdommelige livsglede. Okei ... Spennende ingress. Men hva f@en er Blackboard?

– Da jeg startet på NTNU sommeren 2017 florerte ryktene om Blackboard, alt som var nytt, annerledes, og vanskelig. Den eneste læringsplattformen jeg hadde erfaring med var den jeg

har brukt siden barneskolen: Fronter.

Åja ... En læringsplattform! Og hvem sier studentmedier ikke skriver om sexy temaer?

– Når du slår sammen en dårlig plattform med folk som ikke vet hvordan de skal systematisere, så får du det navigeringsmarerittet Blackboard er. Jeg har blitt sendt til å alt-tabbe gjennom tre separate Word-dokumenter (som alle må lastes ned for femte gang) bare for å finne ut når jeg har seminar og hva jeg skal lese. Dette burde selvfølgelig kunne slås sammen til en enkel PDF-fil. Glad jeg studerer på UiO, kjener jeg.

«Why do women fall for Exit men?»

Hvorfor faller damer for menn som oppfører seg som dem i NRK-serien Exit, undrer journalist Mathilde Moe Strand i Ås sin studentavis, Tuntreet, sin for anledningen engelskspråklige utgave.

– There is no straight answer, but I will present to you my theories. Additionally, there are scientific research proving most of this, if you bother to google it, skriver Strand.

Studenter flest gidder nok ikke google dette, så vi er glade for at du eksisterer, Strand. Men vitenskap, det liker vi. Så fortell oss!

– These men appear attractive from an evolutionary standpoint because they seem resourceful and powerful. Especially historically, these traits were important as they could increase your species chance of survival. Biologi, altså? Og jeg som trodde svaret måtte være patriarkatet.

– It cannot be ignored that many men in powerful or leading positions have narcissistic traits. Narcissists are often very charming at first glance, but also have very manipulative tendencies. (...) There are also those who find the money, and thereby social status, appealing. Psykologi og sosiologi også? Nå nærmer vi oss, i hvert fall.

Ukas tweets:

Halo @businessfrue
Hei Twitter. Jeg lurar på hvorfor staten egentlig skal gi mange milliarder norske kroner av fellesskapets midler i årlig tilskudd til tros- og livssynssamfunn?

Ikke hold pusten mens du venter på et fornuftig svar!

Odings @odavh
ingen av mine meninger er kontroversielle

En ironisk eller en ignorant måte å si at man er verdens kjedeligste person?

Børge A. Roum @forteller
Jeg sier ikke at dyr og mennesker skal sidestilles, men jeg ville ikke protestert om nåværende barne- og familierminister ble erstattet av tre grevlinger oppå hverandre i en frakk.

Det beste argumentet mot de grønnes ønske om å gjøre byen mer sykkelvennlig, er at det skal godt gjøres å eie en sykkel i mer enn to uker i Oslo.

Debattregler i Universitas

- Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til **debatt@universitas.no**

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller
- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
 - Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
 - Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
 - Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Hvem sin sikkerhet er viktigst?

Rasisme

Sara Andersen Vågenes, student på samfunnsgeografi og antirasist

Som **Oslobeboer** og antirasist er jeg lei. Jeg er sliten og ikke minst redd. Jeg vokste opp med et bilde av politiet som tillitspersoner, som skal ivareta sikkerheten til alle innbyggere. Min tillit til Oslo-politiet er alvorlig svekket etter reaksjonen mot fredelige motdemonstranter som er vanskelig å forstå som noe annet enn ute av proporsjoner og vanskelig å begripe. 2. november ble det antisemitiske og rasebiologiske forumet Scandza Forum arrangert på Sinsen, der rundt 80 personer deltok på et seminar inspirert av alt-right bevegelsen i USA. På tross av store protester fra huseier, lokale beboere og antifascister samlet til motdemonstrasjon fikk arrangementet gå som planlagt.

Heller enn å fjerne de kontroversielle høyreekstremistene, valgte politiet å fjerne oss antirasister med makt og å isolere oss i 18 timer på glattcelle. Det følger dessverre en tydelig trend i hvordan Oslo-politiet reagerer i møte med høyreekstreme grupper. Under folkefest mot den høyreekstreme gruppa SIAN på Tøyen tidligere i høst reagerte politiet slik vi dessverre er blitt vant til å forvente. Under folke-

festen anholdt de en 15 år gammel gutt for å ha ropt og kastet frukt mot SIAN-standen, som var gjerdet inn og beskyttet av politisperringer. Han ble ført alene ned i t-baneinngangen av opprørspoliti, og kjørt vekk «for sin egen sikkerhet». Hvem sin sikkerhet ble egentlig ivaretatt her? Scandza Forum tiltrakk seg flere av Norges farligste og mest profilerte høyreekstreme, som Richard Eide fra Den Norske Motstandsbevegelse. Også Ronny Bårdsen, som i september ble dømt for hatkriminalitet i Kristiansand var tilstede sammen med blant annet Hans Lysglimt Johansen fra Alliansen. En av forumets hovedtalere var amerikaneren Greg Johnson, som ble pågrepet og sendt ut av Norge etter ønske fra PST, for å hindre «påvirkning til voldelige handlinger».

For meg virker det da legitimt å spørre: om hovedtaler er så farlig at han må sendes ut av landet, hva med de 80 tilhørerne? Er man kun farlig om man er hovedtaler, ikke om man som tilhører er en voldsdømt nazist som er der for å bli inspirert og knytte bånd med andre i miljøet? Når organisasjoner som SIAN, Alliansen og Den Norske Motstandsbevegelse skal demonstrere velger politiet å bruke store ressurser på å «beskytte» talerne mot oss. Vi vet så altfor godt hva konsekvensene av høyreekstreme holdninger kan være. Hvilket samfunn er vi hvis man blir voldsomt slengt opp i et gjerde av politiet for å fredelig demonstrere mot rasisme?

Paradoksal kjønnskritikk

Kjønnsdebatt

Amanda Scheie Orellana, Fagutvalget for bachelorprogrammet ved Instituttet for kriminologi og rettssosiologi

Den 25. oktober ble den årlige kriminologiske fagdagen avholdt. I den sammenheng ble det publisert et leserinnlegg i Universitas, skrevet av en medstudent som uttrykte sin skuffelse over fraværet av kvinnelige innleggere denne dagen. Vi tar imot kritikken som kommer, men ønsker likevel å forklare hvorfor programmet for fagdagen ble slik det ble. Guttormsen uttrykker i sitt leserinnlegg: «Men allikevel slo det meg som lyn fra klar himmel: Har de virkelig ikke invitert en eneste kvinne?». Dessverre var det ingen av de inviterte kvinnelige innleggerne som hadde anledning til å komme den dato fagdagen falt på. Dette var også vi skuffet over, og er enige i at det burde være en selvfølge med kvinnelige foredragsholdere. Vi vil påpeke at vi henvendte oss spesifikt til en kvinne vi ønsket å høre snakke på fagdagen, men som ikke hadde anledning. En annen mulighet hadde vært å hente inn kvinnelige foredragsholdere fra instituttet, men i og med at vi har fått kritikk for dette tidligere, valgte vi å forsøke å finne andre foredragsholdere enn de på huset.

I år ønsket vi invitere innleggere fra ulike institusjoner

og organisasjoner; som påtalemyndigheten, Kripos og Way-Back for å nevne noen. Dette var grunnet ønske fra medstudenter om å høre fra potensielle arbeidsgivere, og nysgjerrighet rundt deres perspektiv på kriminalitet. Når vi inviterte gjester fra de ulike sektorene, sendte vi inn en søknad til hele organisasjonen. Deretter sendte organisasjonen den personen de mente var best egnet til å holde foredrag. Dermed var det ikke slik at vi hadde mulighet til å håndplukke foredragsholderen. Dessverre.

Kjønnsdebatten i kriminologien er en stor og viktig debatt. Som Guttormsen skriver, har hun lest tusenvis av artikler om menns perspektiv på kriminaliteten, og sett tusenvis dokumentarer om kriminelle menn. Dog er det faktisk slik at det er menn som topper kriminalstatistikken, både som lovbrøyttere så vel som ofre. Dermed kan en nesten synes det er paradoksalt at studieretningen er preget av en overvekt kvinnelige studenter som skal prøve å finne svaret på hvorfor menn begår kriminalitet. Som svar på Guttormsens ønske om at fagutvalget skal sørge sterke kvinnelige forbilder for studentene, ønsker vi å understreke at vi i alle høyeste grad har fremtredende kvinnelige forskere på huset; som våre professorer, som absolutt er representert i pensumlitteraturen. Det er også verdt å nevne at det i år stilte to kvinner til dekanvalget ved Det juridiske fakultet, der Ragnhild Hennem gikk av med seieren. Vi håper at vi neste år klarer å sette sammen et program som alle er fornøyd med.

Dog er det faktisk slik at det er menn som topper kriminalstatistikken, både som lovbrøyttere så vel som ofre

Rådgiverens råd til deg med eksamensangst

Eksamensangst

Mari Langmyr, rådgiver i SiO Helse

Like sikkert som at det myldrer av engler og nisser i butikkene om dagen, vrimler det nå av studenter på lesesalene med oppspilte øyne og hamrende hjerter. Resultatene fra Shot 2018 viser at så mange som 44 prosent av alle studenter opplever seg plaget av eksamensangst. Her er noen tips til deg som føler deg overveldet.

Aksepter nervene. Eksamen er en ukjent situasjon. Du vet ikke hvilke oppgaver du får, hvem sensor er, hvordan de andre på faget gjør det, du har med andre ord ikke full kontroll. I tillegg er det resultatet av denne dagen som blir stående som et bevis for innsatsen i løpet av høsten. Det er ikke rart at du stresser. Det betyr at du tar oppgaven på alvor og vil prestere bra. Forsøk å tenke på nervene eller stresset som en kraftig energimobilisering, en ekstra energi du trenger til å yte den gjenstående tiden fram til eksamen.

Vær oppgaveorientert og lag en plan. Hold på det som kalles oppgavefokus, det motsatte av resultatfokus. Det kan innebære å lage en arbeidsplan hvor du setter opp ulike tema du skal gjennom, når du skal øve på eksamensoppgaver og hvilke læringsmål du skal konsentrere deg om. Det er lett å stresser over alt du skulle gjort samtidig. Det krever at arbeidsplanen din er gjennomførbar, og du må foreta deg noen prioriteringer før du går i gang.

Latter og gode venner demper stresshormoner

Tenk restitusjon også. Det er naturlig at du bruker mer tid på studiene nå som det nærmer seg eksamen. Glem

likevel ikke viktigheten av atspredelse, pauser og fritid. Hjernen din trenger tid til å prosessere alt du har lest i løpet av dagen, og du trenger noen timer hver dag til dette. Vær gjerne aktiv fysisk, det kommer til gode for hjernen også, og vær gjerne sosial. Latter og gode venner demper stresshormoner.

Forbered deg til eksamensdagen. Lag så en plan for gjennomføring av eksamen. Hvordan vil du gå frem? Hva slags erfaringer har du fra tidligere? Skal du skrive en disposisjon først? Planlegg hva du skal gjøre dersom du står fast i en oppgave under eksamen (ta en pause, tegn et tankekart, begynn på en annen oppgave).

Se for deg at det kan gå bra. Å tørre å forestille deg det du håper på, kan dempe nerver og øke motivasjon. Likedan er det å forestille seg at man stryker, med på å øke angst og kvele motivasjon. Husk å trene på det du er god til også, for det gir mestringsopplevelser og stimulerer selvtilliten din. Og helt til slutt: Hvilken belønning vil du gi deg selv når du er ferdig og juleferien står for døra? Lykke til på eksamen. Vi i SiO Helse heier på deg!

Ukas sitat

Dyktige forelesere og pensum med godt formidlet teori er noe universitetene bør etterstrebe, men det er også på tide å fornye fagene i retning mer frittenkende og skapende arbeid

Åsalinn Arntzen Dale i magasinet Stoff, foreslår kreative endringer på timeplanen til typiske universitetsfag

Avgift med mening

Semesteravgift

Martine Elise Hansen, leder i Studentunionen ved Høyskolen Kristiania

Studentunionen ved Høyskolen Kristiania er glade for at feilen på fakturaen blir rettet opp, men synes fokuset bør flyttes over på hva som faktisk inngår i avgiften. Etter oppslaget i Universitas i forrige uke, der det fremkommer at Høyskolen Kristiania feilaktig har fakturert støtten til Studentunionen som obligatorisk, har høyskolen tilbudt å tilbakebetale avgiften som ble fakturert i høst. Kun 160 av høyskolens nesten 8000 studenter i Oslo og Bergen har benyttet seg av tilbakebetaling. Vi har heldigvis fått mange hyggelige tilbakemeldinger fra studenter som ønsker å bidra til Studentunionen, og som ikke vil kreve tilbakebetaling. Flere av de som krever tilbake avgiften tror at de ikke benytter seg av Studentunionen sine tilbud. Vi innser derfor at vi må fokusere på å fortelle studentene hva avgiften på 250 kroner går til.

Ved å kommunisere dette tydeligere håper vi at de fleste fortsatt ønsker å bidra til fellesskapet, i solidaritet med

nåværende og fremtidige studenter som ønsker å benytte seg av godene og tjenestene som Studentunionen har bygd opp gjennom flere år. Budsjettet legges frem på generalforsamlingen, hvor alle studentene på høyskolen har tale- og stemmerett. Noe vi på det sterkeste oppfordrer til å delta på, slik at vi i fremtiden også kan legge ressursene der studentene ønsker. I stedet for å rette oppmerksomheten ensidig mot beløpet på avgiften,

Flere av de som krever tilbake avgiften tror at de ikke benytter seg av Studentunionen sine tilbud

burde det fokuseres mer på hva som faktisk inngår i de 250 kronene. Så hva går egentlig støtten til Studentunionen til? Studentunionen jobber med både studentpolitikk og sosiale og faglige tiltak. Noen av disse er Idretten, linje- og interesseforeninger, fadderuken Into Campus, studentpubene, og karrieredagene.

I tillegg er Studentunionen ansvarlig for hele tillitsvalgtapparatet på høyskolen, inkludert lederne og opplæring av disse. Instituttene tillitsvalgte studenter er viktige for samarbeidet mellom høyskolen og studentene, og ved siden av å være studentstemmen jobber tillitsutvalget med å opprette lavterskeltilbud, som for eksempel gratis kino, møte med terapihund og julekalender. Hovedstyret i Studentunionen har jobbet for deltakelse i nasjonale studentorgan, og vi har nå representanter både i Velferdstinget i Oslo og Akershus og i Norsk Studentorganisasjon. Dette er viktig for at vi skal være våre studentenes stemmer inn i besluttede fora. Vi er enige i at støtten til Studentunionen ikke skal fremkomme som obligatorisk på fakturaen. Høyskolen Kristiania retter opp dette nå, noe vi er glade for!

ANMELDELSER

anmelderredaktør: Mylena Kifle
anmeldelser@universitas.no 974 83 042

Høytidens uhøytidelige

Dere spurte så, vi svarte så. Hvor hører juleølen hjemme? Tradisjonen tro har Universitas testet årets juleøl, *same procedure as every year.*

Leverandør: Aass

Aass Juleøl premium 6,5%

Karakter: C

Nå koser vi Aass! Dette ølet virker nok noe tamt etter de freidige variantene av juleøl det er på markedet. Men Premium juleøl fra Aas er akkurat det du forventer, et helt streit og klassisk juleøl. Intet mer, intet mindre.

Aass Bryggerimesterens juleøl 4,7%

Karakter: B

Det blir god stemning i panelet når denne åpnes. Det er en sterk lakrissmak, kanskje et hint av gammelost, og likevel en frisk ettersmak. Den er ærverdig og tradisjonspreget, denne kan nytes med farmor og sølvгутtene på skjermen. Eller som en tester uttrykte det: «I gode venners lag!»

Aass Juleøl vellagret 9%

Karakter: A

«Er det meningen at man skal drikke juleøl til mat? Denne er jo veldig mektig», og den noe forvirrede ølsmakeren er ikke alene om smaksopplevelsen. Ølet bærer preg av knekk og kokesjokolade, eller som det ble sagt: «en perfekt blanding av søt og bitter». Denne kan du ta med deg på romjulsfest, men ikke for mye Aass ...

Leverandør: Ringnes

Ringnes Juleøl sterk 6,3%

Karakter: D

Dette ølet engasjerer. Navnet lyver ei, dette er sterkt, men på diskret vis. Ettersmaken er en overraskelse få i panelet setter pris på. Det skal likevel ha for forsøket: «Det tar sats og bommer.»

Ringnes Julebukk 9%

Karakter: B

«Dette smaker som noe en robot ville drukket. Det smører maskineriet.» Jada! Dette er visst både fascinerende, progressivt og innovativt. Julebukk er ingen flamme, bare en god, gammel venn ... Trenger du litt trøst gjennom enda en pliktbefengt familiemiddag? Julebukk «klapper deg på skulderen ... stryker deg på håret».

Ringnes Juleøl 4,6%

Karakter: B

Tradisjon tro er Ringnes øl en klassiker i julen. «Denne smaker Oslo», deler et åpenhertig medlem av panelet. Og det er vel sant det, for selv om det er klassisk er det også litt kjedelig. Men la gå, det er digg.

Ellisiv Sunde Myrva og Selma Stormyren Larsen, i samråd med redaksjonen

Aass Juleøl mørk lager 4,7%

Karakter: B

Salig fred, himmelsk fred. Toner juleøl mørk lager her ned. Dette er et ikke-fornærmende øl, som en kunne tatt en sekser av for fylla andre juledag. Lønnlig i blant oss går dette ølet, med et søtt preg og god fylde.

Aass Uten juleøl alkoholfritt

Karakter: D

Inntar du dette ølet er det ikke nissen som sitter på loven, det er du. For slik som en overrasket anmelder meddelte, smakte dette helt fjøs, og var samtidig tam. Men akkurat slik som denne spøken, fornærmer det heller ingen. Det er helt OK.

Aass Julebrus

Karakter: E

Denne brusen kan du helle over riskremen din, eventuelt bruke som blandevann. For én ting er sikkert, den er vanskelig å drikke alene. Med en sødme som minner om barnetannkrem, er det eneste plussset redaksjonen ser med Aass sin julebrus at den er rød, og en dessert i seg selv.

Leverandør: Sagene

Sagene Sterk jul 6,5%

Karakter: B

«Ah, dette er et juleøl!» Panelets kroppsspråk er ikke til å ta feil av. De nikker og smiler og er så glad! Dette er både friskt og smaksrikt. Noen strekker seg til og med etter mer.

Sagene Hvit jul alkoholfri

Karakter: E

Noen skjærer sure miner, andre sier ingenting. Det står i stil med Sagenes Hvit jul, et øl som sier lite. «Dette er ølets svar på rømme, smakløst» smeller det fra en oppgitt sjel i panelet. Skal man kjøpe alkoholfri finnes det alternativ som vil gi deg langt bedre opplevelser. Om ikke det, så vil de i motsetning til dette gjøre noe inntrykk.

Sagene Tannhjul 8%

Karakter: C

«Dette var krydret, hadde vært nydelig til ribbe», utroper en med stor glede. Samtidig skjæres det vonde grimaser rundt om. Redaksjonen er splittet om Sagenes Tannhjul, og beskriver lukten som både en eim av gammel banan, og espresso. Svelg eller spytt? «Spytt», roper en og heller oppi litt til. Så denne var OK.

øltest – God jøl!

Leverandør: Nøgne Ø

Nøgne Ø God jul christmas ale 8,5%

Karakter: F

Dette ølet går lett ned, og det er kanskje like greit ettersom det ikke er særlig godt. Når det blir beskrevet av enkelte som flytende fett kokt i Jägermeister, faller den ene kommentaren om at det egentlig var ganske godt, fort fra. Dette ølet er ikke verdt det.

Nøgne Ø Hvit jul spiced christmas ale 4,5%

Karakter: A

Så tenner vi et lys i kveld, vi tenner det for Hvit jul Spiced Christmas Ale. Selv om navnet er noe feilslått, ettersom det gir sterke assosiasjoner til alkoholfrie alternativ, er ølet i seg selv overhode ikke det. Her er Nøgne Ø god. Smaken er raffinert, med toner av pepperkake og røkelse som spiller pent for sansene. Dette er et øl for førjulstiden, da er man garantert i den etterlengtede julestemningen.

Nøgne Ø julefri alkoholfritt

Karakter: C

Å julefri, du er snill og god. Dette alkoholfrie alternativet er veldig julete, eller var det jule-te? For utenom kullsyren er det lite som tilsier at dette er øl, og mer som tyder på at det er en form for iste. Julefri er en krydret og snill drikke, men de kvalitetene har også gløgg.

Nøgne Ø Rød jul Imperial 8%

Karakter: A

O jul med din glede og barnlige lyst, vi ønsker deg Nøgne titusinde gange velkommen. Kom skynd deg og gi meg en annen, for dette hadde en behagelig finish. Rød jul Imperial bærer et fruktig preg, er frisk og lett-drikkelig. Redaksjonen klapper i hendene, synger og ler, dette ølet er for folket. «Men dette hadde vært like hyggelig på Grünerløkka i juli og da», må en påståelig connoisseur påpeke.

Nøgne Ø Svart jul tropical christmas 10%

Karakter: F

«Ey, sett på noe Kygo», en ølsmakende spøkefugl flakser blant oss. Svart jul bringer tropene til Norden, for det gjorde oss definitivt varme og klamme. Kineserne har gjort det i årtusener, og nå har Nøgne Ø prøvd seg og feilet. Dette ølet passer ikke til ris engang, det sursøte preget slår ikke an i redaksjonen.

Nøgne Ø Julequad 2016 10%

Karakter: B

Korken åpnes og smeller rett i hodet på anmelderen. Da var det gjenværende spørsmålet, har Nøgne Ø sin julequad 2016 like mye futt i seg? Tung er den i hvert fall, og panelet er enig om at dette er juleølets svar på portvin. Noen sier at øl er mat, dette ølet er mat. Nøgne Ø leverer et tungt og søtt øl, som mange mente var en dessert i seg selv.

Leverandør: E. C. Dahls

E. C. Dahls Lillebjørn juleøl 4,6%

Karakter: B

Brygget med typiske akevittkrydder ... Ennå ikke funnet tonen med livets vann? «For meg er akevitt djevelens vann, men dette er godt!». Alle kan like Lillebjørn. Smaker sterkt, lukter godt. Lillebjørn leverer varene!

E. C. Dahls Sankt Olav juleøl 9,1%

Karakter: C

Til tross for hva navnet tilsier er det ikke noe særlig hellig med dette ølet. Dette er litt smaksløst, smaker litt tynt, og luktmessig nevnes det skopuss. Dette er en hyllest til St. Olav. «Men hva har den egentlig med St. Olav å gjøre?» Plutselig ropes det ut: «OK boomer-ølen!» Det er enighet i panelet. Vi anbefaler dette til boomers og folk i Trondheim. Norges boomer-hovedstad?

Leverandør: Bryggerhuset

Bryggerhuset Pepperkakeøl 4,7%

Karakter: B

«Denne smaker leverpostei, men sånn julepostei», kimer det fra en overrasket journalist. Bryggerhuset sitt Pepperkakeøl er en medley av julesmaker. Panelet konstaterte med at det var både hint av brente pepperkaker og muligens julepostei i dette brygget. Ølet er brygget på pepperkaker som ellers ville blitt brukt som dyrefor. Det er et edelt forsøk på å kutte ned på matsvinn, og vi må vi nok si *keep the change you filthy animal*, for denne tar vi.

Bryggerhuset Juleøl pinnekjøtt røykbock 8%

Karakter: F

«Juleøl er litt som julesanger. Mye smaker veldig likt, men ikke dette», påpeker en av nissens glade ølsmakere. Dette leverer akkurat det flasken lover, en julemiddag av en smaksopplevelse. Men pinnekjøttet er tørt, potetene er overkokt, og svoret er ikke sprøtt. Med andre ord, Bryggerhuset Grünerløkka sitt pinnekjøtt og røykbock falt ikke i smak. Denne er nok for spesielt interesserte, men vi er ikke interessert.

Leverandør: Hansa

Hansa Juleale
Spesial 9%

Karakter: D
«Jeg kan føle brisen fra Ulrikens topp i dette ølet», sier en bergenser som nok må ha veldig hjemlengsel, for resten av panelet sa seg ikke enig. Hansa sitt juleale er kanskje klassisk og nostalgisk, men alt var ikke bedre før.

Hansa Julebrygg
på flaske 6,5%

Karakter: B
En sjarmør! Det er verken for søtt, for mørkt eller for tungt. Kanskje ikke så minneverdig, men for den utrente gannen er dette ølet både behagelig og tilfredsstillende.

Hansa Julebrygg på boks
4,7%

Karakter: C
«Dette her er litt som å drikke flat Farris med kulør», ifølge en i panelet. Og tydeligere blir det vel ikke. Hansa sitt julebrygg på boks er godt, litt dødt, og litt flatt i smaken. «Hvis du feirer julaften alene og hater deg selv, da står denne godt i stil med stemningen» høres det fra panelet. Men kanskje det bare gjelder å være litt nummen, for da er dette et helt greit øl.

Hansa Juleøl på boks
4,7% (på flaske 6,5%)

Karakter: B
Hvis du av familiære årsaker må drikke en sekser på julaften, er dette et godt alternativ. Dette er et øl med «en fantastisk fin farge», preg av honning, kos, og kanskje litt gammelost, men det sies jo at honning og ost går godt sammen.

Leverandør: Dahls

Dahls Juleøl 4,5%

Karakter: E
Eller ehh ... Dette er et basic og kjedelig juleøl. Det smaker ikke mye, og det lille det smaker er uinteressant.

Dahls Juleøl sterk 6,5%

Karakter: B
Mmm, juleøl, mm! Det er et mørkt juleøl, men smaken er lett og leken i munnen. Et komplekst juleøl. «Dette ville jeg anbefalt pappa, en foreldreøl. Bittelitt kjedelig, men fortsatt komplekst.»

Dahls Julebrygg 4,5%

Karakter: C
Dette er ølet du kan vorse med på jentetur til Mjøfjell. Generasjon Prestasjon: «I en verden av prøvelser er dette ølet en befrielse.» Et leskende øl som går lett ned, for alle dere enkle piker der ute.

Alkoholohol

Leverandør: Borg

Borg Juleøl 6,5%

Karakter: D
«Dette er ikke noe positivt bidrag til min tilværelse akkurat nå». «Dette gir ingen lyst på livet». Panelet har talt, dette ølet gir oss lite annet en et hint av lakris og litt den samme følelsen som når man er på sjette runde av juletrengangen, kjedsomhet.

Borg Juleøl 4,7%

Karakter: B
Nå konkurrerer Borg med de beste! Panelet er overrasket over at Borg – en tradisjonell alkisøl – leverer så godt. Naturligvis et øl man kan smashe i romjula! Eneste innvending lyder «diafragmatisk sjokk». For resten av oss er dette altså, «hei du, noe av det bedre!»

Leverandør: Fredrikstad

Fredrikstad Juleøl 4,7%

Karakter: B
Er det humle vi smaker? Det er mye smak. Og mye lukt: «Det lukter weed, så her kan du lure foreldrene dine med at du 'bare har drukket Fredrikstad juleøl'» høres det fra ubestemt anmelder. Men dette er altså godt. Det sies at det maserer gannen.

Fredrikstad Juleøl 6,5%

Karakter: C
En av anmelderne sammenligner smaken med Fredrikstad: «Digg bare to dager i året.» Men det er vel bra nok for et juleøl? Ølet er smaksrik, men litt besk. Til tross for dette har det årets hyggeligste etikett. C for Fredrikstad.

Øl, cider og gløgg fra diverse leverandører ↗

Nordlands Juleøl 4,5%

Karakter: A
Balansert smak, ikke kvalmende søt, ingen jævlige lukt, rett og slett en *smasher*: Det er bare noen av lovordene majoritetspanelet har for denne vinneren. De som mener dette var «det vanligste ølet» de har smakt i «hele dag», er sterkt underrepresentert. Og designet da... Lekker! For classy folk som liker et avslappet, ikke altfor julete juleøl? Panelet nikker: «Dette er andre juledagsølet. Grøttefyllet.» Best i test!

Grevens Julecider 4,7%

Karakter: A
Jeg gikk meg over sjø og land, da møtte jeg er lite barn, og om hun var tørst, kunne jeg nesten servert henne dette uten å bli tatt for det. Denne cidern smaker nøyaktig slik som julebrus, med en mer suspekt ettersmak. Men Grevens appellerte til de aller fleste i panelet. «Ja, men dette synes jeg var en hyggelig opplevelse», konstaterer en og oppsummerer hele smaksopplevelsen. Liker du ikke juleøl, eller alkohol sånn egentlig, er dette drikken for deg. Nå ble vi i Universitas kanskje avslørt som *basic bitches* hele jengen, men vi står i det.

Jacobsen Golden naked christmas ale 7,5%

Karakter: A
«Åh ... Dette var godt ... ja, god-ølet.» Det er et nå erfarent panel som samstemt vedtar toppkarakter: «Dette er en fin mellomting mellom hardcore juleøl, dvs. olje med kullsyre, og på den andre siden Corona med et kaneldryss. Alle kan være fornøyde med dette.»

Frydenlund Juleøl 4,5%

Karakter: B

Frydenlund, å Frydenlund, du er vel ganske god i grunn. Dette ølet har et karamellaktig preg, med et hint av kanel. Men når sant skal sies smaker det også litt for vannete til å nå helt til topps.

Tuborg Juleøl 4,5%

Karakter: C

Dette er friskt, og smaker umiskjennelig Tuborg ... forkledd i nissedrakt! Skal ha for festlig design. Eller tacky, alt ettersom. «Snø på boksen i år også, det er jo bra?», kimter det fra panelet. Dette er et juleøl for de som ikke liker juleøl.

Munkholm Juleøl alkoholfri

Karakter: C

«Tja, jo, ja!» Munkholms alkoholfrie juleøl er søtt, ikke bittert, og anbefales – til tross for at noen hevder den kun smaker vorterøl. «Etter du har drukket mye dårlig juleøl, burde du drikke dette. Det nøytraliserer smaken!». Er det bra eller dårlig?

Hellstrøm Julegløgg 15%

Karakter: A

Beste gløggen der ute! Hint av kanel, appelsin og mørke bær. Smaker mye bedre enn den du får servert på julemarked i Tyskland og Østerrike. Winning!

Santa Clausthaler Alkoholfritt

Karakter: F

«Drikk heller brus. Svelg ditt eget spytt.» Drikker man ikke øl, og så velger man i tillegg alkoholfri øl... Da blir livet bare enda tristere. Dette smaker ingenting. Det er meningsløst.

Egge Julebrus

Karakter: A

«Snik med deg en lommelerke i familieselskap og putt oppi denne. For eksempel om du skal til noen som er avholds.» Fra en annen kant: «Naturlig, wholesome». Dette er ingen barnebursdagsbrus, dette er en julebrus for voksne.

Akevitt

Arvesølvet Juleakevitt 2019 40%

Karakter: B

Du lener deg tilbake i godstolen, pirker pinnekjøttet ut av tennene, og knepper opp buksen i det du tar en god og lang sipp av Arvesølvet sin juleakevitt 2019. For denne er en av de bedre. Med blant annet et preg av appelsin og karve er dette en kraftig krydret akevitt, som etterlater en behagelig ettersmak. Men panelet savner mer fylde, vi kan ikke helt forklare det, men dette er av typen som klemmer deg med én arm, ikke begge.

Nesodden Premium juleaquavit 40%

Karakter: A

Den optimale første juledagsakevitten! Ingen andre dager er det vel mer akseptert å sippe sprit til frokost ... Da må akevitten være god. Denne er krydret og kraftig uten å, som en formulerte det, «drepe hele munnen».

Nissedram 41,8%

Karakter: D

Julefreden senker seg ikke med Nissedram i bildet. Akevitten har verken god smak eller ettersmak, ettersom den er rimelig kvass i ganen. Her var det full uenighet om den fortjener en E for eskalerende elendig, eller en D for delvis forferdelig. Men ettersom det ble påstått at det er denne du vil ha til lutefisk, må det nok bli det siste.

Arvesølvet Helt klar 38%

Karakter: B

«Dette smaker som akevitt!», lyder det fra én rundt bordet. Det nikkes. Og hva mer trenger man? Denne akevitten er krydret slik bare akevitt kan, men er nok litt mild for de hardbarka aquavit-elskere.

Universitas anbefaler

(følg spillelisten på Spotify)
Mylena Kifle, anmelderredaktør

Charlotte Dos Santos – Harvest Time

Kan jo ikke forvente noe annet enn gåsehud

Soul Gem – Blossom

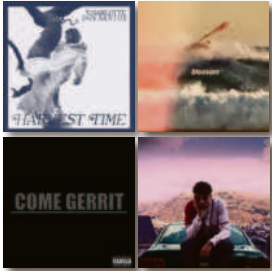
Litt sommervibber gjør godt nå

Kaveh – Come Gerrit

Lukter jeg comeback....???o

CCA Jonas – Hiah

Sjeldent norske rappere høres så bra ut på engelsk!!

Kulturkalender uke 48

Super Green Friday

29/11

Verdens verste dag nærmer seg....!!Black Friday!! Nei, da. Om du har siklet etter et par sko eller en ny mobil og du endelig har råd til det på Black Friday, slå deg løs! Men ikke fall for den mest kapitalstiske dagen i året sine skitne triks og kjøp masse greier du egentlig ikke trenger, bare fordi det er billig. Dra heller på dette arrangementet på Vippra, her kan du fikse klær du allerede har eller kjøpe nye klær brukt pent av noen andre!

Vippra
Klokken 17.00 – 21.00

Feministisk leseliste: bell hooks

5/12

Det feministiske ikonet bell hooks har på mange måter definert det vi i dag tenker på som kvinnekamp og interseksjonalitet. Deichman Grunerløkka inviterer til samtale om boken «Feminist Theory: From Margin to Center» og spør «Er vår tids feminisme klasse- og fargeblind?». Mitt forenklede svar: Nei, dessverre. Og nettopp derfor må vi fortsette å lese og snakke om kvinner som hooks.

Schous plass
Klokken 19.00–22.00

Gratis friluftskino

1/12

SiO inviterer til gratis friluftskino med visning av Harry Potter and the Philosopher's Stone på Kringsjå! Varm kroppen med gløgg og sjelen med tidenes film<3

Kringsjå
Klokken 18.00 – 21.00

Julemarked!

Sååå mange julemarkeder i desember!! Jeg har funnet tre kule julemarkeder der du kan få unnagjort mye av julehandelen samtidig som at du koser deg!: O Grønt julemarked på Dattera, SALT Christmas market og Prindsen julemarked.

Dattera til Hagen:
1. desember. Klokken 14.00–18.00

Prindsen Hage:
De tre første helgene i desember.
Klokken 12–17

SALT:
De tre første helgene i desember.
Klokken 12.00–17.00

Endre Ugelstad Aas, journalist i Universitas

Ukas anbefaling

I all slags vær

Hvem: Moteforvirra Blindern-rotter Hva: Allværsjakka

Den isolerer mot regn og vind. Kommer i ulike farger og fasonger. Ikke er den for varm og sjelden blir den for kald. To lag under, et av dem ull, er alt du trenger for å takle de skiftende værutfordringene som følger med en mild vinter. Jeg gjenoppdaget allværsjakka for ett par uker siden og har tviholdt på den siden. Hvor var du i alt dette mylderet av frakker og boblejakker? Når jeg tar på meg

allværsjakka blir jeg umiddelbart en annen person. 30 år eldre, sporty-akademiker med lommene fylt av gamle kvitteringer og sjokoladepapir. Den ene sidelomma er akkurat stor nok til å romme en mellomstor pockebok. Bruk den for det den er verdt, for allværsjakka går aldri av moten.

Maria Støre, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Sølibat i helvete

Hvem: Den vinterdeprimerte Hva: Sex Hvorfor: Du tror du er for sliten, du tar feil

Det florerer av råd for hvordan å håndtere vinterdepresjonen. Anbefalinger om alt fra lysterapi til å omgås venner. Men hva gjør de fleste av oss slitne studenter? Vi drar på fylla. Vi drikker som de gamle sjømennene vi er. Er du singel, har du kanskje løst ligge-koden også. Og da er jeg her for å advare deg – HVA ENN DU GJØR, IKKE KAST NØKKELEN TIL DEN SAFEN! Du tror

kanskje du er nødt til å «roe ned», ta et par uker i sølibat etter en litt vinterdestruktiv periode. Men du tror feil. Å «roe ned» og satse på sølibatet er som å kaste D-vitaminene ut av vinduet og melde deg opp til en eksamen i pytagoras. I skrivende stund har jeg gått åtte dager uten sex, og jeg advarer oss alle mot å gå åtte nye. We need our natural drug, lysterapi fra innsiden.

Juleøl, juleschmøl

I høstens siste utgave av Universitas kan du lese den store juleøltesten. «Gøy!», tenker du kanskje, og joda, det er vitterlig gøy å lese litt tullete beskrivelser av juleøl, julebrus, julecider og juleakevitt. Det som ikke er så gøy er den infoen Ad Notams journalist har fått lekket fra anonyme kilder som tok del i testen. – Det var et sjøslag fra hælvette, forteller en stresst journalist til Ad Notam. Hen forklarer at all alkoholen ble svelget, og man IKKE skylte glassene før man prøvde en ny øltype. En annen forklarer – Jeg har lært på journalistutdanningen på

Oslomet at forbrukerjournalistikk også er seriøst, så nå er jeg virkelig sjokkert. Det virker nesten som om redaksjonen har brukt øltesten og sitt talerør for å ha det gøy! Personen understreker at hen nå er lei seg fordi hen hadde tenkt å skrive opp øltest på en stadig voksende CV. Nå er hen redd for at forbrukerundersøkelser i voksenmedia også bare er tull og fjas. – Troen min på norsk presse er svekket, forteller hen. NB! Tross kritikk av anonyme kilder i norsk media har Ad Notam valgt å benytte seg av disse grunnet sakens alvorlighetsgrad.

Ukas studentvin

NØDPROVIANT: Det føles kanskje ikke helt sånn for deg enda, men julen er rett rundt hjørnet. Vi ser alle verden på ulike måter, der noen ser bekjente, ser andre venner. Dette kan føre til trøbbel, misforståelser og lange sms-utvekslinger. Vi anbefaler derfor å ha en slags nødvin i bakhånd. Før du vet ordet av

Øyvind Halsøy, vinanmelder i Universitas

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Brunel C D R Côtes du Rhône
Pris: 139,90 kroner
Land: Frankrike
Alkohol: 13,5 prosent

Vi spør

— Hvor mange slangord for penger kan du?

I semesterets siste utgave av Universitas kan du lese om Studentparlamentet (SP) på Universitetet i Oslo som vil gi Arbeidsutvalget 15.000 (!) kroner til kjøp av smoking, som skal brukes i offisielle ærender av representantene. Jonas, som er økonomijournalist i Universitas, lurte på hva studentrepresentantene på Oslomet tenker om dette, og tok en telefon til Ola Gimse Estenstad, leder for SP på storbyuniversitetet, for å høre hans tanker.

[ring, ring]

– Hei, dette er Jonas i Universitas. Denne uken har vi en sak om at Studentparlamentet på UiO vil gi 15 løk til Arbeidsutvalget for å gi dem smoking til bruk i offentlige ærend. Har du to minutter til å svare på et par spørsmål?

– Ja, det har jeg.

– Så bra. Hva synes du om saken?

– Prioriteringen de gjør er opp til dem. Vi legger oss ikke opp i det. De har sin autonomi som vi må respektere.

– SNOOOOORK. Hvis dere i AU på Oslomet hadde fått 15 laken, hva hadde dere gjort med de pengene?

– Hva er 15 laken?

– femten tusen

– Åja! Nei, det vet jeg ikke. Vi hadde nok satt det av i budsjettet og brukt dem på det som er nødvendig.

– Det er jo et velkjent uttrykk når man bare kaster penger på noe åpenbart unødvendig som heter «fuck-you-money». Er dette et eksempel på «fuck-you-

money»?

– Jeg sier som jeg sa istad at det får være opp til dem.

– Hvor viktig er det at studentrepresentanter er fint kledd når de skal ut i offentligheten?

– Det er opp til hver enkelt.

– Tror du 15 lapper kunne skaffet dere nok kokain, molly og prostituerte til en hel kveld?

– Eeehm... det tar jeg ikke stilling til.

– Åhkeei... Kunne det vært en idé å oppgradere de laminerte lappene med tall som dere bruker under samlinger for å stemme osv? Det hadde jo vært drittkult om man kunne bruke 15 høvdinger på å få noen sånne lapper i gull, for eksempel?

– Få lapper i gull, hva mener du?

– Jeg mener de nummererte lappene dere bruker til å avgi stemmer på møter.

– Dem ja... det... eeehm. Det er ikke en prioritering vi kommer til å gjøre, nei.

– Vil du vurdere din stilling som Oslomets mest snusfornuftige og kjedelige studentleder gjennom tidene?

– Vil jeg vurdere min stilling som hva for noe?

– Som den mest snusfornuftige og kjedelige studentlederen på Oslomet gjennom tidene.

– Vil ikke påstå at jeg er så kjedelig, og snusfornuftig vet jeg ikke hva betyr.

– ... den er grei, Ola. Anbefaler Urban dictionary som lesning i julen. Vi snalast!

QUIZJYPLINGENE

av Gabriel Corbin-Arntzen, journalist i Universitas

- 1. Hvem leder an i kampen for å bli det amerikanske demokratiske partiets presidentkandidat?
- 2. Og hvilket parti leder meningsmålingene i Storbritannia før nyvalget?
- 3. Denne franske bevegelsen var ett år gammelt 17. november. Hva heter den?
- 4. Hva heter de nå franske områdene som i perioder har vært tyske, og hvis konkurranse har utløst større konflikter mellom landene?
- 5. Hva het underholdningsstrøket som i 1877 ble opprettet på Pipervika (dagens Vika i Oslo)?
- 6. Slottsbalkongen i Oslo er teknisk sett ikke en balkong, men hva er den?

- 7. Hva er Norges eldste nåværende TV-program?
- 8. Hva er verdens lengstlevende radioprogram?
- 9. You Only Live Once, sa Drake i 2011. You Only Live Twice, sa James Bonds erkefiende Blofeld i 1967. Men hva var den norske tittelen på denne filmen?
- 10. Og hvem var filmens manusforfatter?
- 11. YOLO har sammenlignbart meningsinnhold med Carpe Diem, men hva er for- og etternavnene til medlemmene i gruppen Karpe (Diem)?
- 12. Bandet Santana kom i år med sitt 25. album. Hvor mange år har det gått siden den første utgivelsen?

- 13. Og hvilken bilprodusent står bak modellen Santana?
- 14. Hva er det vitenskapelige ordet for dyreriket?
- 15. Hvem er kjent for å ha beskrevet uttrykkene Anima og Animus?
- 16. Fra hvilket språk stammer ordet buss?
- 17. Mellom hvilke to endestasjoner går Oslos 21-buss?
- 18. Hvor mange Oslo-lag er representert i den norske ishockeyens eliteserie GET-ligaen sesongen 2019/20?
- 19. Hvem har tatt over som ny hovedtrener for det britiske fotballaget Tottenham?
- 20. Når ble dagens poengsystem i fotball (tre poeng for seier, ett for uavgjort og null for tap) innført for første gang?

SVAR/DOM

- 0-4. **Love Island:** Innsatsen din her minner STYGT om Tones skjermtid i Love Island - ikkeeksisterende :)
- 5-9. **Ex on the beach:** Bitch..... hør her.....
- 10-14. **Paradise?:** Det later til at du både er DIGG og har noe mellom hodet :) Kanskje det er håp?
- 15-20. **Den Unge Mester:** Ikke for å være ekkel, men nyhetsredaktør Henrik Giæver er sjefsquizmaster i Morgenbladet. Nå kan du kanskje tørre å prøve deg på den? :)

1. Joe Biden 2. De konservative 3. De gule vestene/gule vester-bevegelsen 4. Alsace og Lorraine (på fransk), eller Elsass og Lothringen (på tysk) 5. Christiana Tivoli 6. En allian 7. Dagsrevyen, fra 1958 8. Det ukentlige amerikanske country-programmet Grand Ole Opry fra 1925 9. James Bond i Japan 10. Roald Dahl 11. Magdi Abdelmaguid og Chirag Patel 12. 50 år 13. Volkswagen 14. Annmilla 15. Carl Gustav Jung 16. Latinsk (Fra omnibus, som betyr «for alle») 17. Hellsfr T og Tjuvholm 18. 3 (Vålerenga, Manglerud Star og Gartner) 19. José Mourinho 20. 1981, i England

Rebus

HINT: Sviktet igjen! Semd løsning til universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Universitet i flammer» Dette Klarte Vilde Henningsgård, stormboxx, Uglebos tapre travere, Rebus-BAB'n, Den kuleste jentegruppa ever <3<3<3 minus Ingvild pluss Marie, Grønland Shamar+Thicc boi, Zeljka og Kine, Oppegående gutter sgo, JP Bow, Vegar og Ibsens ripsbusker